

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.14.2.2024

Pani
Monika Łukomska
Dyrektor
Zespołu Szkół im. Czesława Miłosza
w Gryficach
ul. 11 Listopada 10
72-300 Gryfice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/086 Organizacja i funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego w szkołach ponadpodstawowych
w województwach lubuskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół ¹ im. Czesława Miłosza w Gryficach, ul. 11 Listopada 10, 72-300 Gryfice. W strukturze organizacyjnej Zespołu Szkół mieszczą się Liceum Ogólnokształcące ² Mistrzostwa Sportowego ³ , Technikum Ekonomiczne, Branżowa Szkoła I Stopnia.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Monika Łukomska ⁴ , Dyrektor Zespołu Szkół im. Czesława Miłosza w Gryficach od 29 grudnia 2023 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Joanna Mejna ⁵ (wicedyrektor oraz p.o. dyrektora, w okresie od 28 lutego 2023 r. do 28 grudnia 2023 r.), Stanisław Stolz ⁶ (dyrektor w okresie od 1 września 2018 r. do 27 lutego 2023 r.).
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja nadzoru pedagogicznego 2. Funkcjonowanie nadzoru pelagicznego
Okres objęty kontrolą	Od 1 września 2021 r. do 31 sierpnia 2024 r. Dla realizacji celów kontroli mogą być wykorzystane dowody sporządzone w okresach wcześniejszych i późniejszych ⁷ , związane z przedmiotem kontroli, a także dane statystyczne.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁸
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	1. Maciej Mikulski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/171/2024 z 8 października 2024 r. 2. Małgorzata Paciejewska-Sokołowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/152/2024 z 3 września 2024 r. (akta kontroli str.1-4, 12-19)

¹ Dalej: Zespół Szkół lub ZS

² Kontrolą NIK objęto funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego w Liceum w kontekście działań Dyrektora mających wpływ na przebieg procesów kształcenia mierzony zdawalnością i wynikami pisemnego egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych.

³ Dalej: Szkoła lub Liceum.

⁴ Dalej: Obecna Dyrektor.

⁵ Dalej: Wicedyrektor.

⁶ Dalej: Były Dyrektor.

⁷ Do 20 grudnia 2024 r.

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁹ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach szkolnych objętych kontrolą dyrektor Zespołu Szkół, w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego, nie podejmował skutecznych działań mających na celu poprawę efektywności kształcenia uczniów Liceum, gdyż do 2024 r. zdawalność i wyniki matur z głównych przedmiotów obowiązkowych oraz wskaźnik EWD z języka polskiego i matematyki nie poprawiły się i utrzymywały się na poziomie niższym od średniej krajowej. Ujemny wskaźnik EWD osiągany przez LO od lat świadczy o niedostatecznej efektywności kształcenia, gdyż wkład szkoły w końcowy poziom wiedzy uczniów na zakończenie etapu edukacyjnego był niewystarczający.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości polegały na niezapewnieniu prawidłowych i rzetelnych warunków organizacji i funkcjonowania nadzoru pedagogicznego. W Statucie Zespołu Szkół nie ujęto części obligatoryjnych zagadnień, m.in. organizacji pracy oddziałów mistrzostwa sportowego prowadzonych w Liceum, trybu składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia, jak również organizacji współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi¹⁰ oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, regulacji dotyczących profili kształcenia w Liceum i zasad ich tworzenia oraz podziału kompetencji wicedyrektorów. Dokumentacja dotycząca skarg i wniosków wpływających do Dyrektora była rejestrowana i przechowywana w sposób uniemożliwiający kontrolę przebiegu i terminów załatwiania poszczególnych spraw. Bez uzyskania zgody organu prowadzącego, dzienniki lekcyjne prowadzono w formie elektronicznej, księga uczniów nie zawierała części wymaganych danych oraz była prowadzona bez zachowania zasad chronologii.

W Szkole nie wprowadzono mechanizmów zapewniających rozpoznawanie możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych uczniów oraz zasad ich dokumentowania. O nieskuteczności funkcjonującego w Liceum nadzoru pedagogicznego świadczy nieprawidłowo zorganizowana pomoc psychologiczno-pedagogiczna¹¹, gdyż obejmowano nią wyłącznie uczniów posiadających opinie i orzeczenia poradni. Ponadto nie realizowano wszystkich zaleceń wynikających z opinii poradni. Szkoła nie diagnozowała i nie obejmowała odpowiednią pomocą pp uczniów z niepowodzeniami edukacyjnymi. Również ewidencja uczniów objętych pomocą pp prowadzona była nierzetelnie. Dzienniki zajęć pomocy pp nie zawierały wszystkich wymaganych elementów tworzących kompletny rejestr dziennika, a także zawierały dane osobowe uczniów i ich rodziców/ opiekunów prawnych, wykraczające poza zakres określony przepisami prawa. Dokumentacja uczniów objętych pomocą pp nie była prowadzona w jednym zbiorze w formie indywidualnych teczek.

Z uwagi na nieprzeprowadzanie całościowej diagnozy pracy szkoły, w planach nadzoru pedagogicznego na lata szkolne objęte kontrolą nie uwzględniono zakresu wspomagania nauczycieli wynikającego z takiej diagnozy. Ponadto nie dokonano aktualizacji tych planów na lata 2021/2022 i 2022/2023, pomimo konieczności wprowadzenia zmian do ww. dokumentów. Na etapie opracowywania planów nadzoru pedagogicznego nie określono również ani celów prowadzonego nadzoru, ani kryteriów i mierników umożliwiających rzetelne dokonanie oceny realizowanych w przyjętym okresie działań wynikających ze sprawowanego nadzoru. Rada Pedagogiczna nie ustaliła sposobu wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego,

⁹ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

¹⁰ Dalej: poradni.

¹¹ Dalej: pomoc pp.

co w ocenie NIK było konsekwencją nieprzyjęcia w sprawowanym nadzorze pedagogicznym ww. elementów.

Nieprawidłowo dokumentowano działania doraźne i planowe podejmowane w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego oraz nierzetelnie przedstawiano wyniki w sprawozdaniach z realizacji nadzoru.

Inne stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: braku informowania Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty¹² o wolnych stanowiskach nauczycielskich; jednego przypadku dotyczącego braku kwalifikacji nauczyciela specjalisty wymaganych do prowadzenia zajęć korekcyjno-kompensacyjnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Organizacja nadzoru pedagogicznego

1.1. Stan zatrudnienia kadry pedagogicznej, w tym specjalistów¹⁴ w Zespole Szkół w badanych latach szkolnych kształtował się następująco:

- 2021/2022 na początku roku szkolnego 55 osoby (60,72 etatów), na koniec roku szkolnego 56 osób (61,211 etatów); z czego odpowiednio w Liceum: na początek 43 osoby (29,87 etatów), na koniec 44 osoby (30,1 etatów); z czego nauczyciele przedmiotów maturalnych: 28 osób (16,43 etatów), 31 osób (16,37 etatów);

- 2022/2023 na początku roku szkolnego 56 osoby (62,506 etatów), na koniec roku szkolnego 57 osoby (63,002 etatów), z czego w Liceum: na początek 47 osoby (33,43 etatów), na koniec 49 osób (33,61 etatów), z czego nauczyciele przedmiotów maturalnych: 30 osób (18,05 etatów), 29 osób (18,05 etatów);

- 2023/2024 na początku roku szkolnego 56 osób (67,236 etatów), na koniec roku szkolnego 58 osób (69,915 etatów), z czego w Liceum: na początek 50 osób (36,58 etatów), na koniec 51 osób (37,66 etatów), z czego nauczyciele przedmiotów maturalnych: 29 osób (18,99 etatów), 30 osób (19,47 etatów).

(akta kontroli str.230-231)

W badanych latach szkolnych w Zespole Szkół zostało zatrudnionych 25 nauczycieli i specjalistów, z czego 18 prowadziło zajęcia dla uczniów Liceum. Liczba nowozatrudnionych wyniosła w: 2021/2022 – ośmiu¹⁵ nauczycieli, 2022/2023 – dziewięciu¹⁶, 2023/2024 – ośmiu¹⁷.

(akta kontroli str.20-22, 230-231)

Przeprowadzono łącznie 28 postępowań rekrutacyjnych, w tym: w okresie od lipca do września 2021r. – 12 postępowań, w okresie od lipca do września 2022 r. – sześć, w lutym 2023 r. – jedno, w okresie od lipca do września 2023 r. – pięć, w grudniu 2023 r. – jedno, w styczniu 2024 r. – jedno, w okresie lipiec – sierpień 2024 r. - dwa. Dyrektorzy ZS trzykrotnie weryfikowali dostępność osób o poszukiwanych kwalifikacjach nauczycielskich w zasobach Powiatowego Urzędu Pracy. Dyrektor ZS

¹² Dalej: ZKO.

¹³ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁴ Nauczyciele, o których mowa w art. 42d ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela (Dz.U. z 2024 r. poz. 986, ze zm.), dalej: KN, tzn. pedagogzy, pedagogzy specjaliści, psychologzy, logopedzi lub terapeuci pedagogiczni.

¹⁵ Z których pięciu w Liceum, w tym z przedmiotów maturalnych: dwóch nauczycieli geografii, dwóch j. angielskiego, jeden informatyki.

¹⁶ Z których siedmiu w Liceum, w tym z przedmiotów maturalnych: jeden nauczyciel geografii, jeden informatyki, dwóch historii oraz dwóch specjalistów.

¹⁷ Z których pięciu w Liceum, w tym z przedmiotów maturalnych: trzech nauczycieli matematyki, jeden geografii, jeden informatyki oraz jeden specjalista.

przeprowadzając postępowania rekrutacyjne w latach 2021/2022-2023/2024 nie poinformował ZKO o wolnych stanowiskach pracy dla nauczycieli, co zostało opisane szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str.25-32, 230-231)

Próbę wybraną do badania pod kątem prawidłowości powierzenia zajęć ze względu na posiadane kwalifikacje, stanowiła grupa 15 pracowników pedagogicznych, z czego: czterech nauczycieli języka polskiego, siedmiu matematyki, dwóch geografii, jeden pedagog specjalny, jeden psycholog.

(akta kontroli str. 239, 245-247)

Badanie wykazało, iż wybrani w próbie reprezentanci (13 nauczycieli¹⁸ i dwóch specjalistów¹⁹) posiadali kwalifikacje wymagane do pełnienia zajmowanego stanowiska w szkołach ponadpodstawowych, zgodne wymaganiami określonymi w art. 9 KN oraz rozporządzeniu w sprawie kwalifikacji.

(akta kontroli str. 239, 245-247)

W roku szkolnym 2021/2022 Dyrektor ZS występował dwukrotnie do ZKO, w trybie art. 10 ust. 9 KN, z wnioskiem o zgodę na zatrudnienie nauczycieli języka angielskiego. ZKO wyraził zgodę na zatrudnienie jednego z nauczycieli w pełnym wymiarze godzin, kolejnego na 19 godzin tygodniowo.

(akta kontroli str. 20-24)

1.2 Liczba uczniów Zespołu Szkół w latach szkolnych 2021/2022-2023/2024, wg arkuszy organizacyjnych, wynosiła w poszczególnych latach szkolnych: 626; 626; wg stanu na 1 września oraz odpowiednio 628; 659; 719 uczniów wg stanu na koniec roku szkolnego. Liczba oddziałów wyniosła odpowiednio 11, 12, 13 w następujących po sobie latach szkolnych. Liczba uczniów Liceum zwiększała się i wynosiła na początek poszczególnych lat szkolnych odpowiednio: 253, 299 oraz 345, z tego w roku szkolnym: 2021/2022 - 65 uczniów uczęszczało do I klasy, 69 – do II klasy, 119 – do III; 2022/2023 - 87 uczniów uczęszczało do I klasy, 76 – do II klasy, 69 – do III, a 67 – do IV; 2023/2024 - 118 uczniów uczęszczało do I klasy, 88 – do II klasy, 74 – do III klasy, 65 – do IV klasy.

(akta kontroli str. 232,241, 242-243)

Pensum²⁰ nauczycieli-specjalistów określone przez organ prowadzący Zespół Szkół w latach 2021/2022 – 2023/2024 wynosiło 22 godziny. Zespół Szkół zatrudniał nauczycieli-specjalistów. Według danych zawartych w arkuszach organizacyjnych, w badanych latach szkolnych wymiar zatrudnienia poszczególnych specjalistów ukształtowała się następująco:

- 2021/2022 - wg stanu na 1 września, pedagog realizował obowiązki w wymiarze 24,64 godziny w tygodniu (jeden etat i 2,64 godziny nadwymiarowe) Wymiar godzin na koniec roku szkolnego zwiększył się o 1,79 godziny tygodniowo. Liczba uczniów na koniec roku w stosunku do stanu na 1 września zwiększyła się o dwie osoby.

- 2022/2023 – tygodniowy wymiar godzin wg stanu na 1 września wyniósł: pedagog- 22,64; pedagog specjalny- 17,58; psycholog- 19, co stanowiło łącznie 59,22 godzin i w relacji do liczby uczniów spełniało wymogi, określone w art. 42d ust. 1 KN. Wymiar na koniec roku szkolnego zwiększył się w przypadku pedagoga specjalnego o 0,63 godziny i łącznie dla wszystkich specjalistów wyniósł 59,85 godzin. W trakcie roku szkolnego liczba uczniów zwiększyła się o 33 osoby.

¹⁸ Posiadało kwalifikacje, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. poz. 2102) Rozporządzenie to było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2020 r. poz. 1289, ze zm.); dalej: rozporządzenie w sprawie kwalifikacji.

¹⁹ Pedagog specjalny i psycholog posiadali kwalifikacje, o których mowa § 28-29 rozporządzenia w sprawie kwalifikacji.

²⁰ O którym mowa w art. 42 ust. 7 pkt 3 lit. b KN.

- 2023/2024 - tygodniowy wymiar godzin wg stanu na 1 września wyniósł: pedagog- 22,96; pedagog specjalny- 23,00; psycholog- 20,58, co stanowiło łącznie 66,54 godzin i spełniało w/w wymogi. Na koniec roku szkolnego wymiar zmniejszył się w przypadku pedagoga specjalnego o 0,42 godziny, psychologa o 1,58, co zmniejszyło łączny wymiar godzin specjalistów o 2 godzin. W trakcie roku szkolnego liczba uczniów zmniejszyła się o 10 osób.

(akta kontroli str. 241)

Łączny wymiar godzin nauczycieli-specjalistów w latach 2022/2023-2023/2024, dla których w KN wprowadzone zostały wskaźniki, nieznacznie przewyższał w Zespole Szkół wymagane limity.

(akta kontroli str. 242-243)

1.3 W latach 2021/2022-2022/2023 w Zespole Szkół nie funkcjonowała procedura organizacji pomocy pp.

Były Dyrektor wyjaśnił: *Na zebraniach z rodzicami, lekcjach wychowawczych były wskazywane procedury tej pomocy. Nie zostały one zebrane w formalny dokument ze względów nadmiernej biurokratyzacji. Obecnie uważam za zasadne wprowadzenie takie procedury.*

(akta kontroli str. 315)

Pedagog wyjaśniła: *Nie było odrębnej procedury. Zasady organizacji pomocy pp wynikały ze statutu ZS. Jako osoba współodpowiedzialna nie uznałam za słuszne by taka procedura była potrzebna.*

(akta kontroli str. 328)

W roku szkolnym 2023/2024 Procedura organizowania i udzielania pomocy pp została przygotowana przez specjalistów zatrudnionych na stanowisku pedagoga specjalnego i psychologa. Procedura do dnia zakończenia kontroli NIK²¹ nie została wdrożona w oficjalnej formie²².

(akta kontroli str. 406-418)

W Zespole Szkół prowadzono wykazy uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz zestawienia dotyczące dostosowań dla uczniów posiadających opinie wydane przez poradnię. Nie prowadzono natomiast dokumentacji²³ dotyczącej uczniów objętych pomocą pp w bieżącej pracy z uczniem i zintegrowanymi działaniami nauczycieli i specjalistów. W badanych latach Zespół Szkół pomocą pp obejmował wyłącznie uczniów, którzy posiadali opinię lub orzeczenia poradni.

(akta kontroli str. 405)

Dyrektor ZS na potrzeby kontroli NIK wykazał, iż na zajęcia w ramach pomocy pp w formach, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt. 4-6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach²⁴ powinno uczęszczać:

- w roku szkolnym 2021/2022 – spośród 35 uczniów (w tym czterech w związku z orzeczeniami oraz 31 z opiniami poradni) 27 uczniów powinno realizować zajęcia

²¹ Tj. do dnia 20 grudnia 2024 r.

²² Na podstawie uchwały Rady Pedagogicznej lub zarządzenia Dyrektora.

²³ Wykazu, zestawień.

²⁴ Dz.U. z 2023 r. poz. 1798; Dalej: rozporządzenie w sprawie pomocy pp.

- dydaktyczno-wyrównawcze²⁵, siedmiu - korekcyjno-kompensacyjne²⁶, jeden - inne zajęcia o charakterze terapeutycznym²⁷ (na zajęcia uczęszczał jeden²⁸);
- w roku 2022/2023 - spośród 40 uczniów (w tym czterech z orzeczeniem oraz 36 z opinią poradni) 25 powinno realizować ZDW, 14 - ZKK, jeden - IZT (uczęszczało dwóch²⁹ uczniów z orzeczeniem i jeden z opinią poradni na ZKK);
 - w roku szkolnym 2023/2024 – spośród 60 uczniów (w tym: 6 z orzeczeniem, 54 z opinią poradni), 38 uczniów powinno realizować ZDW, 22 - ZKK (faktycznie na zajęcia uczęszczało 21 osób: w tym 20 uczniów na ZDW, jeden na ZKK).

W latach 2021/2022 – 2022/2023 Zespół Szkół skorzystał z możliwości organizacji dla uczniów zajęć dodatkowych - zbliżonych treścią i zakresem do form pomocy pp. W roku 2021/2022 na dodatkowe zajęcia wspomagające po pandemii³⁰ uczęszczało 54 uczniów. W roku 2022/2023 - 22 uczniów, w tym: siedmiu uczniów na zajęcia specjalistyczne pomocy pp³¹ oraz 15 w ramach projektu realizowanego z funduszy unijnych³².

(akta kontroli str. 233-235)

Obecna Dyrektor wyjaśniła, że: *różnica między liczbą uczniów, którzy powinni uczęszczać na zajęcia pomocy pp, a liczbą uczniów, którzy faktycznie uczęszczali wynikała z rezygnacji rodziców uczniów z proponowanych przez szkołę zajęć.*

(akta kontroli str. 236)

W przygotowanym przez ZS zestawieniu wskazano, iż w Zespole Szkół w kontrolowanych latach szkolnych nie obejmowano uczniów pomocą w formule zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów, a pomocą pp objęto:

- 2021/2022 - 24 uczniów, w tym: trzech w bieżącej pracy z uczniem, 21 w formach określonych w § 6 ust. 2. rozporządzenia w sprawie pomocy pp,
- 2022/2023 - 22 uczniów, w tym odpowiednio: ośmiu, 14,
- 2023/2024 - 46 uczniów, w tym odpowiednio: 11, 35.

(akta kontroli str. 262)

Dostępna w Zespole Szkół dokumentacja uniemożliwiała rzetelne ustalenie zgodnej ze stanem faktycznym, liczby uczniów objętych pomocą pp, a stosowane rozwiązania nie zapewniały organizowania pomocy pp z należytą starannością. Odpowiedzialnym za organizację pomocy pp, zgodnie z § 4 ust.1 rozporządzenia w sprawie pomocy pp, jest dyrektor szkoły.

Obecna Dyrektor wyjaśniła: *Ogólne zasady pomocy pp zawarto w Statucie szkoły. O pomocy pp w szkole rodzice, uczniowie są informowani przez osoby odpowiedzialne za pomoc pp i wychowawców. Procedura dostępna jest dla wszystkich osób tworzących środowisko szkoły w sekretariacie szkoły i na tablicy ogłoszeń w pokoju nauczycielskim. Dyrektor wdroży za pomocą uchwały rady pedagogicznej procedury pomocy pp.*

(akta kontroli str. 145-148, 169)

²⁵ Dalej: ZDW.

²⁶ Dalej: ZKK.

²⁷ Dalej: IZT.

²⁸ Uczeń objęty kształceniem specjalnym. Formą pomocy pp, na którą uczęszczał były zajęcia socjoterapeutyczne

²⁹ Jeden na ZDW, jeden na IZT.

³⁰ O których mowa w § 10f rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 28 maja 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U z 2021 r. poz.983).

³¹ O których mowa w § 10o rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 8 lutego 2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U z 2022 r. poz.339).

³² W ramach projektu Pomorze Zachodnie – Wsparcie Psychologiczno-Pedagogiczne.

Badaniem kontrolnym objęto 16 uczniów Liceum, którzy uzyskali najniższą średnią końcową obliczoną z przedmiotów klasyfikacyjnych z całego okresu nauki w szkole ponadpodstawowej³³. Spośród tej grupy, czterech uczniów posiadało opinie poradni. Dwóch uczniów nie przystąpiło do egzaminu maturalnego. Z grupy 14 - czterech uczniów nie zdało. Wyniki egzaminu maturalnego pozostałych 10 uczniów z języka polskiego wahały się od 37% do 63%, z matematyki od 30% do 43%, a z języka angielskiego od 38 % do 67%.

(akta kontroli str. 244)

Wszyscy uczniowie wybrani do badania mieli założone arkusze ocen i byli wpisani do księgi uczniów. Księgę uczniów założono 1 września 2008 r. jako tom II. Wpisów do księgi, dokonywano bez zachowania chronologii, a wpisy dotyczące badanych uczniów nie zawierały wszystkich wymaganych danych, co zostało opisane szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 248-251)

Wbrew postanowieniom § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie pomocy pp, sześciu³⁴ absolwentów rocznika 2022/2023 oraz ośmiu z rocznika 2023/2024 (łącznie 14 z ww. próby 16) nie objęto pomocą pp, pomimo niepowodzeń edukacyjnych³⁵, co zostało opisane szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 237-238, 244)

Ponadto ustalono, że w przypadku czterech uczniów (z ww. 16) posiadających opinie poradni:

- 1) Dyrektorzy ZS nie informowali pisemnie rodziców uczniów o ustalonych formach, wymiarze godzin i okresie realizacji pomocy pp, do czego obligował ich z § 23 ust. 2 rozporządzenia w sprawie pomocy pp;
- 2) nie zostali oni objęci właściwą pomocą pp wynikającą z tych opinii, co było niezgodne z § 20 ust. 14 rozporządzenia w sprawie pomocy pp,

Powyższe opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 244, 263-302, 406-441)

Szczegółowym badaniem z zakresu rozpoznawania potrzeb i możliwości psychofizycznych objęto sześciu uczniów (z ww. próby 16 uczniów). W latach 2021/2022- 2022/2023 żaden z nich nie realizował zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, korekcyjno-kompensacyjnych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne ani innego typu w ramach form pomocy pp. W roku szkolnym 2023/2024 Dyrektor ZS ustalił formy pomocy dla dwóch uczniów. Jeden uczeń uczęszczał na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki. W przypadku drugiego, brak udziału w zajęciach wynikał z odmowy rodzica/opiekuna prawnego. Pozostałych czterech uczniów nie objęto pomocą pp. W odniesieniu do wskazanych czterech uczniów, nie udokumentowano również dokonania rozpoznania możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych, co zostało opisane szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 332-337)

W Zespole Szkół prowadzono dzienniki zajęć w formie elektronicznej bez zgody organu prowadzącego, zaś teczki uczniów objętych pomocą pp nie były prowadzone prawidłowo, co zostało opisane szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 86, 313)

Badaniu poddano trzy dzienniki zajęć pomocy pp: grupowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych realizowanych w roku szkolnym 2023/2024, indywidualnych

³³ Na trzecim etapie edukacyjnym.

³⁴ Z siedmiu badanych absolwentów rocznika 2022/2023 jeden uczeń w roku poprzedzającym egzamin maturalny realizował zajęcia wspomagające po pandemii, które były zbliżone charakterem do formy pomocy pp.

³⁵ Tj. uczniów, którzy uzyskali z całego etapu edukacyjnego średnią końcową od 1,94 do 3,88.

korekcyjno-kompensacyjnych w roku 2022/2023, indywidualnych socjoterapeutycznych w roku szkolnym 2021/2022. W dziennikach wpisano: nazwiska i imiona uczniów w porządku alfabetycznym, tygodniowy rozkład zajęć, daty i czas trwania oraz tematy prowadzonych zajęć oraz obecność uczniów na zajęciach. Liczba uczniów na zajęciach grupowych nie przekraczała określonych limitów. W żadnym z dzienników nie odnotowano przeprowadzenia przez dyrektora wizytacji, obserwacji zajęć lub kontroli dziennika.

(akta kontroli str. 338-350)

Były Dyrektor wyjaśnił, że dzienniki (...) były kontrolowane, jednak nie posiadał dokumentów potwierdzających ten fakt.

(akta kontroli str. 225)

Wicedyrektor wyjaśniła, iż w roku 2022/2023 zajęcia k-k nie były wizytowane, gdyż czynności takie nie zostały ujęte w planie nadzoru, dziennik był kontrolowany, jednak faktu prowadzenia takich czynności nie odnotowano.

(akta kontroli str. 228-229)

Obecna Dyrektor wyjaśniła, iż w roku 2023/2024 nie były planowane obserwacje zajęć pomocy pp, nadzór nad zajęciami dotyczył systematyczności zajęć i frekwencji. Dziennik był kontrolowany (...), jednak bez sporządzania dokumentacji.

(akta kontroli str. 216-217)

Frekwencja uczniów na zajęciach socjoterapeutycznych i k-k wyniosła odpowiednio 84% i 100%. Analiza dziennika zajęć d-w wykazała, iż w okresie ich realizacji odbyło się 10 lekcji. Jedynie na dwóch lekcjach obecny był jeden uczeń, co oznacza, że 80 % zajęć odbyło się bez udziału uczniów. Dwóch pozostałych uczniów nie wzięło udziału w żadnych zajęciach.

(akta kontroli str. 338-350)

Obecna Dyrektor wyjaśniła, iż prowadziła rozmowy z wychowawcami, uczniami i rodzicami mobilizując do systematycznego uczestnictwa w zajęciach. Niestety prowadzone działania nie przyniosły rezultatu.

(akta kontroli str. 221)

Dzienniki nie były prowadzone prawidłowo, z uwagi na brak wymaganych danych oraz zamieszczanie danych osobowych niewskazanych w przepisach prawa, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 351-397)

1.4. Statut Zespołu Szkół³⁶ został zatwierdzony uchwałami Rady Pedagogicznej z 29 listopada 2019 r. i 30 sierpnia 2023 r. i zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej³⁷. Statut regulował zagadnienia wszystkich podmiotów wchodzących w skład Zespołu (w tym odnoszące się do Liceum) i zawierał elementy wskazane w art. 98 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe³⁸, takie jak: cele i zadania szkoły, z uwzględnieniem zakresu udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej; organy ZS oraz ich szczegółowe kompetencje, a także szczegółowe warunki współdziałania tych organów oraz sposób rozwiązywania sporów między nimi; zakres zadań nauczycieli, w tym nauczyciela wychowawcy a także sposób i formy wykonywania tych zadań; formy opieki i pomocy uczniom, którym z przyczyn rozwojowych, rodzinnych lub losowych jest potrzebna pomoc i wsparcie; organizację współdziałania z poradniami oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży jak również ze stowarzyszeniami lub innymi organizacjami w zakresie

³⁶ Dalej: Statut.

³⁷ <http://zsp.gryfice.ibip.pl/public/?id=235711>

³⁸ Dz.U. z 2024 r. poz. 737, ze zm.; dalej: ustawa Prawo oświatowe.

działalności innowacyjnej; organizację i formy współdziałania szkoły z rodzicami w zakresie nauczania, wychowania, opieki i profilaktyki.

Statut nie zawierał obligatoryjnych elementów wymienionych w art. 98 ust. 1 pkt 6 oraz pkt 17 i ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo oświatowe, tj. organizacji pracy oddziałów mistrzostwa sportowego prowadzonych w Liceum, trybu składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia jak również organizacji współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 442-697)

W Statucie wskazano, iż Liceum prowadzi klasy mistrzostwa sportowego oraz klasy ogólnokształcące. W arkuszach organizacyjnych Zespołu Szkół zawarto informacje, z których wynikało iż oddziały ogólnokształcące były profilowane³⁹.

(akta kontroli str. 442-697, 950-1050)

Zarząd Powiatu w Gryficach zaakceptował wprowadzenie profilowania klas w sposób przyjęty w Statucie i uwzględnił w formie uchwał w sprawie określenia zadań rzeczowych, zawierających ustalenie oddziałów i liczby uczniów klas pierwszych, na dany rok.

(akta kontroli str. 93-114)

Obecna Dyrektor wyjaśniła, że klasa o profilu Ochrona zdrowia z elementami dietetyki funkcjonowała w ramach Liceum od września 2019 r. Natomiast klasa o profilu Komunikacja społeczna i nowoczesne technologie - od września 2021 r (...) Przedmioty rozszerzone zostały ustalone przez Dyrektora po konsultacji z Radą Pedagogiczną, rodzicami i uczniami. Przy podjęciu decyzji uwzględniono możliwości organizacyjne i kadrowe.

(akta kontroli str. 702)

Uczniowie realizowali następujące przedmioty rozszerzone:

- przystępujący do matury w roku 2022: klasa 3. LMS – biologia, wiedza o społeczeństwie; 3. LP – biologia, chemia, informatyka.
- przystępujący do matury w roku 2023: klasa 4. OZA – biologia, chemia; 4. OZB – biologia, chemia; 4. MS – biologia i wiedza o społeczeństwie
- przystępujący do matury w roku 2024: klasa 4. OZ – biologia, chemia; 4. MSA – biologia i wiedza o społeczeństwie; 4. MSB – biologia i wiedza o społeczeństwie

W Statucie Zespołu Szkół nie ujęto regulacji dotyczących profili kształcenia w Liceum i zasad ich tworzenia oraz podziału kompetencji wicedyrektorów, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 92-93, 442-697)

W Statucie wyodrębniono osiem zespołów przedmiotowych: humanistyczny; języków obcych, matematyczno-fizyczny, przyrodniczy, przedmiotów zawodowych, wychowania fizycznego i edukacji dla bezpieczeństwa, ds. opieki i wychowania, wspierający⁴⁰. W Statucie wskazano ogólne zasady powoływania, cele oraz zadania zespołów.

(akta kontroli str. 442-697)

Obecna Dyrektor wyjaśniła, że każdy zespół tworzył plan pracy i zadania do realizacji w danym roku szkolnym. Przewodniczący każdego zespołu przedstawiał sprawozdanie z realizacji zadań na radzie plenarnej kończącej rok szkolny. Spotkania odbywały się stosownie do potrzeb. Tematyką prac zespołów były: analiza podstawy programowej, przedmiotowe systemy oceniania, doskonalenie metod i warsztatu pracy dydaktycznej,

³⁹ Utworzono profil Ochrona zdrowia z elementami dietetyki; Komunikacja społeczna i nowoczesne technologie.

⁴⁰ Zespół ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla ucznia danego oddziału, posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenie o niedostosowaniu społecznym lub zagrożeniu niedostosowaniem społecznym.

analiza wyników próbnych egzaminów maturalnych i egzaminów maturalnych. Analiza egzaminów dotyczyła zdawalności, ilości zdobytych punktów, niewykonanych przez uczniów zadań, stopnia trudności.

(akta kontroli str. 52)

W Zespole Szkół nie wprowadzono innych dodatkowych regulacji odnoszących się do sprawowania nadzoru pedagogicznego.

(akta kontroli str. 57)

1.5. Analiza planów nadzoru pedagogicznego oraz protokołów z posiedzeń Rady Pedagogicznej wykazała, że opracowane i zatwierdzone przez Dyrektora ZS plany nadzoru na lata szkolne 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 zostały przedstawione Radzie Pedagogicznej z zachowaniem terminu, o którym mowa w § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego⁴¹, tj. odpowiednio 13 września 2021 r.; 9 września 2022 r. i 30 sierpnia 2023 r.

W ww. plany nadzoru pedagogicznego na lata szkolne 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023) ujęto:

- a) wnioski z nadzoru pedagogicznego realizowanego w poprzednim roku szkolnym;
- b) kontrole planowe w zakresie przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły – ze wskazaniem zakresów, terminów (miesiące) ich przeprowadzenia, docelowej grupy objętej kontrolą oraz osób odpowiedzialnych za ich przeprowadzenie;
- c) kontrole planowe przebiegu procesów kształcenia i wychowania w szkole oraz efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły – ze wskazaniem zakresów, terminów (miesiące) ich przeprowadzenia oraz osób odpowiedzialnych za ich przeprowadzenie;
- d) planowe obserwacje zajęć - ze wskazaniem terminów (miesiące) ich przeprowadzenia, osób odpowiedzialnych za ich przeprowadzenie oraz osób objętych obserwacją (zajęcia 10 nauczycieli w roku szkolnym 2021/2022⁴²; 2022/2023⁴³; 2023/2024⁴⁴);
- e) działania wspomagające nauczycieli w realizacji ich zadań w szczególności poprzez planowanie działań rozwojowych, w tym:
 - szkolenia zewnętrzne w zakresie prawidłowego korzystania z narzędzi zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne (w planach na rok 2021/2022 i 2023/2024); udzielania wsparcia uczniom z innego kręgu kulturalnego (2022/2023) oraz efektywnego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego (2023/2024);
 - szkolenia wewnętrzne w zakresie: zróżnicowania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych uczniów oraz wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w okresie pandemii Covid-19 (plan na rok 2021/2022); zapoznania z procedurami organizacji i przeprowadzania egzaminu zawodowego i maturalnego (plany na lata 2021/2022; 2022/2023 i 2023/2024);
 - działania rozwojowe, polegające na:
 - wymianie dobrych praktyk podczas spotkań zespołów lub zebrań rady pedagogicznej w zakresie: rozwijania postaw odpowiedzialności za środowisko naturalne; indywidualizacji pracy z uczniem (plany na rok 2021/2022,

⁴¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 15, Dalej: rozporządzenie w sprawie nadzoru.

⁴² W tym po dwóch - nauczycieli j. polskiego, j. angielskiego, wychowania fizycznego i pracowni handlowej i turystyki oraz po jednym – matematyki i planowania działalności gospodarczej.

⁴³ W tym trzech - nauczycieli j. polskiego; po dwóch - edukacji dla bezpieczeństwa; pracowni handlowej i turystyki; po jednym – informatyki; matematyki; biologii.

⁴⁴ W tym trzech – nauczycieli wychowania fizycznego; dwóch – j. angielskiego; po jednym: j. polskiego; polityki kadrowej; matematyki; pracowni ekonomicznej; geografii.

2023/2024); skutecznego rozwijania w procesach edukacyjnych technologii informacyjno-komunikacyjnych; działań wychowawczych pod kątem integracji w grupie i zapobiegania absencjom (2022/2023);

- motywowaniu do rozwoju zawodowego nauczycieli odbywających staż na wyższy stopień poprzez całoroczny monitoring planów rozwoju zawodowego (plany nadzoru na lata 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024).

W ww. planach nie określono: zakresu wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań wynikającego z diagnozy pracy szkoły, wbrew § 23 ust. 3 w związku z § 22 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Ponadto na etapie opracowywania planów nadzoru pedagogicznego nie określono ani celów prowadzonego nadzoru, ani kryteriów i mierników umożliwiających rzetelne dokonanie oceny realizowanych w przyjętym okresie działań wynikających ze sprawowanego nadzoru.

(akta kontroli str. 774-778, 800-807)

Organizując nadzór Dyrektorzy ZS nie przyjmowali, w tym w planach nadzoru na lata szkolne 2021/2022-2023/2024, kryteriów i mierników umożliwiających ocenę zaplanowanych w nich działań nadzorczych. Dyrektorzy ZS zatwierdzający plany nadzoru wskazali przyczyny w/w, tj.:

- Były Dyrektor w zakresie planów na lata 2021/2022 i 2022/2023 wyjaśnił, że pomysł ujęcia mierników w planach nadzoru uważa za dobry, jednakże *w momencie tworzenia planu nie było takiego wymogu prawnego i nie zostały one ujęte*;
- Wicedyrektor w zakresie planu na rok szkolny 2023/2024 wyjaśniła, że w przepisach rozporządzenia w sprawie nadzoru regulujących kwestię m.in. zasad opracowywania planu nadzoru pedagogicznego, brak zapisów *o konieczności umieszczenia w planie nadzoru mierników zaplanowanej ilości poszczególnych form jego sprawowania oraz kryteriów i mierników pomocnych w ocenie stopnia realizacji zadań wynikających ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego*.

(akta kontroli str. 130-138, 313-320)

Ponadto w planie nadzoru na rok szkolny 2021/2022 nie uwzględniono wszystkich podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 774-778, 800-801)

1.6. Dyrektor ZS nie dokonał formalnej zmiany planów nadzoru pedagogicznego na lata szkolne 2021/2022; 2022/2023 i 2023/2024. Rada Pedagogiczna nie wносиła do ww. planów nadzoru.

(akta kontroli str. 774-778, 800-807)

Na posiedzeniu Rady Pedagogicznej 30 sierpnia 2023 r. przedstawiono sprawozdanie z realizacji w roku szkolnym 2022/2023 planu nadzoru pedagogicznego. W ww. sprawozdaniu wskazano na zaplanowanie dodatkowych kontroli w zakresie przestrzegania zasad współpracy z rodzicami i realizacji klasowych programów wychowawczych) oraz w zakresie wspomagania (dodatkowe szkolenie w zakresie wymagań egzaminu maturalnego 2023 r. i współpracy nauczycieli z zespołem ds. IPET). Dyrektor ZS nie dokonał formalnej zmiany planu nadzoru na rok szkolny 2022/2023, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 792-795, 812-814)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dyrektor ZS nie poinformował ZKO o wolnych stanowiskach pracy dla nauczycieli, co dotyczyło trzech postępowań rekrutacyjnych na stanowiska nauczycielskie

geografii i matematyki: z lutego 2023 r., grudnia 2023 r. oraz stycznia 2024 r. Dyrektorzy ZS informowali ZKO o występujących wakatach jedynie za pomocą arkuszy organizacyjnych przekazywanych do zaopiniowania do 30 września kontrolowanych lat szkolnych. Natomiast kolejne aneksy do arkuszy organizacyjnych związane z pojawieniem się w trakcie roku szkolnego wolnych stanowisk pracy dla nauczycieli nie były przekazywane do wiadomości ZKO.

(akta kontroli str. 25-32)

Zgodnie z art. 10 ust. 18 KN - Dyrektor szkoły prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego informuje kuratora oświaty o wolnych stanowiskach pracy dla nauczycieli.

Informowanie ZKO o wolnych stanowiskach pracy na stanowiskach (wakatach) za pośrednictwem arkuszy organizacyjnych przesyłanych do opiniowania organu sprawującego nadzór pedagogiczny spełnia wymóg wynikający z KN. Natomiast postępowania rekrutacyjne na stanowiska nauczycielskie realizowane po 30 września skutkują zmianami w arkuszu organizacyjnym w trakcie roku szkolnego, które zatwierdzane są wyłącznie przez organ prowadzący i w związku z tym wymagają dodatkowo poinformowania kuratora o pojawieniu się wolnych stanowisk pracy dla nauczycieli.

Obecna Dyrektor wyjaśniła: *Dyrektorzy nie informowali ZKO o wolnych stanowiskach pracy dla nauczycieli. W 2023 r. została podjęta taka próba, jednak względy techniczne uniemożliwiły zarejestrowanie. Kolejne próby nie były konieczne, gdyż zgłosili się nauczyciele wyrażający gotowość natychmiastowego podjęcia prac.*

(akta kontroli str. 151)

Były Dyrektor wyjaśnił: *O obowiązku informowania ZKO wiedziałem. W sytuacji zatrudnienia nauczyciela mogłem zatrudnić jedynie nauczyciela z regionu. Informacja dla ZKO nie przyczyniała się do wzrostu zainteresowania. Nie mieliśmy sytuacji braku zaspokojenia potrzeb w tym zakresie.*

(akta kontroli str. 316)

2. Księga uczniów stanowiąca dokumentację przebiegu nauczania była prowadzona nieprawidłowo, ponieważ:

- a) wpisy dotyczące 16 badanych uczniów nie zawierały informacji o wypisaniu z Zespołu Szkół lub wydanym świadectwie ukończenia i jego numerze, mimo, że ukończyli oni Szkołę w 2023 i 2024 roku lub przestali być uczniami Szkoły;
- b) wpis dotyczący jednego ucznia oprócz braków wskazanych powyżej nie zawierał również danych o rodzicach lub opiekunach ucznia oraz daty rozpoczęcia nauki w szkole;
- c) wpisy dokonywane w Księdze uczniów nie były dokonywane chronologicznie, nadane numery pozycji miały skokowe wartości i nie stanowiły logicznego ciągu.

(akta kontroli str. 242-243, 248-261)

Zgodnie § 4 ust. 2 i ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji⁴⁵: do księgi uczniów wpisuje się imię (imiona) i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, numer PESEL oraz adres zamieszkania ucznia, imiona i nazwiska rodziców, a także adresy ich zamieszkania, jeżeli są różne od adresu zamieszkania ucznia; datę rozpoczęcia nauki w danej szkole i oddział, do którego ucznia przyjęto; datę ukończenia szkoły albo datę i przyczynę opuszczenia szkoły przez ucznia. Wpisów w księdze uczniów dokonuje się chronologicznie według dat rozpoczęcia przez uczniów nauki w danej szkole.

⁴⁵ Dz.U. z 2024 r. poz. 50.; Dalej: rozporządzenie w sprawie dokumentacji.

Były Dyrektor wyjaśnił: *Nie byłem w stanie dostrzec wszystkich uchybień w prowadzeniu dokumentacji szkolnej. Była ona kontrolowana wyrywkowo.*

(akta kontroli str. 316)

Obecna Dyrektor wyjaśniła: *Braki te wynikają z dużej rotacji pracowników sekretariatu szkoły odpowiedzialnych za prowadzenie dokumentacji szkolnej. W latach 2019 - 2024 miały miejsce kilkukrotne zmiany na stanowiskach administracyjnych, co mogło wpłynąć na rzetelność i zupełność zapisów w Księdze uczniów.*

(akta kontroli str. 152-155)

3. 14 uczniów, absolwentów (rocznika 2022/2023 oraz rocznika 2023/2024), którzy uzyskali z całego etapu edukacyjnego średnią końcową od 1,94 do 3,88 nie zostało przez Zespół Szkół objętych pomocą pp, mimo niepowodzeń edukacyjnych, o których świadczy niska średnia obliczona z wszystkich lat nauki w ramach trzeciego etapu edukacyjnego.

(akta kontroli str. 245-247)

Zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 10 rozporządzenia w sprawie pomocy pp, potrzeba objęcia ucznia pomocą pp w szkole wynika m.in. z niepowodzeń edukacyjnych.

Pedagog wyjaśniła: *Niepowodzenia w nauce były często związane z niską frekwencją. Były podejmowane próby udzielania porad, konsultacji z uczniami z niskimi wynikami, którzy tego chcieli w miarę możliwości czasowych pedagoga. Aby szkoła miała możliwość zapewnienia wsparcia dla każdego ucznia z niskimi wynikami w nauce potrzeba jest zwiększenia obsady specjalistów.*

(akta kontroli str. 329)

Były Dyrektor wyjaśnił: *Pomoc uczniom z niskimi wynikami w nauce była proponowana w formie ustnej, co spotykało się często z odmową rodziców lub samych uczniów. Uczniowie chętnie korzystali jedynie z różnych form dostosowań.*

(akta kontroli str. 316)

Obecna Dyrektor wyjaśniła: *Z dokumentacji uczniów nie wynikała potrzeba udzielania pomocy pp. Żaden nauczyciel nie wskazywał na problemy uczniów z nauką. Słabsze wyniki uczniów wynikały głównie ze słabej frekwencji a nie z trudności w nauczaniu.*

(akta kontroli str. 146-147)

4. W latach szkolnych objętych kontrolą dyrektorzy ZS nie poinformowali rodziców 14 uczniów o ustalonych dla ucznia formach, okresie udzielania pomocy pp oraz wymiarze godzin, w których poszczególne formy pomocy będą realizowane, co było niezgodne z § 23 ust. 2 rozporządzenia w sprawie pomocy pp.

W latach 2021/2022 -2022/2023 w Zespole Szkół nie prowadzono dokumentacji, dotyczącej ustalania przez Dyrektora ZS form pomocy pp. W roku szkolnym 2023/2024 wprowadzono formę pisemną, jednak nie zawierała ona informacji o okresie udzielania pomocy pp i wymiarze godzin.

(akta kontroli str.419-441)

Pedagog wyjaśniła: *Uczniowie lub ich rodzice byli informowani o potrzebie objęcia pomocą pp na spotkaniu osobistym ze mną. O konieczności spotkania rodzice/uczniowie byli informowani drogą telefoniczną, poprzez Librus.*

(akta kontroli str. 327-331)

Były dyrektor wyjaśnił, że: *Ustalając zajęcia wyznaczono wymiar i okres realizacji (informacja w arkuszu organizacyjnym). Rodziców poinformowano osobiście.*

(akta kontroli str. 225)

5. W latach szkolnych 2021/2022-2023/2024 zalecenia zawarte w opiniach poradni czterech uczniów, dotyczące realizacji zajęć pomocy pp nie były w Zespole Szkół realizowane. Tym samym Dyrektorzy ZS w latach 2021/2022-2023/2024, wbrew

§ 20 ust 14 rozporządzenia w sprawie pomocy pp, nie objęli tych uczniów właściwą pomocą pp wynikającą z zaleceń zawartych w opiniach poradni.

(akta kontroli str. 267-302)

W roku szkolnym 2023/2024 z grupy czterech uczniów posiadających opinie pp, jeden uczęszczał na zajęcia w ramach jednej z form pomocy określonych w opinii. Trzej pozostali powinni realizować zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, złożyli jednak rezygnacje. Dla uczniów opracowywano dostosowania wymagań edukacyjnych, jednak na podstawie przedłożonej dokumentacji nie było możliwości określenia w jaki sposób dostosowania były realizowane i od kiedy obowiązywały.

(akta kontroli str. 406-439)

Zgodnie § 20 ust 14 rozporządzenia w sprawie pomocy pp, przy planowaniu udzielania uczniom pomocy pp uwzględnienia się także zalecenia zawarte w orzeczeniach lub opiniach wydanych przez poradnię.

Pedagog specjalny wyjaśniła, że nie ma możliwości by wszystkie wymienione w opiniach i orzeczeniach działania przeprowadzać. Poradnia wpisuje zawsze większe zalecenia do potrzeb danego ucznia i możliwości szkoły. Głównie są to zajęcia wyrównawcze i rozmowy, konsultacje indywidualnie dobierane do potrzeb ucznia i uzgadniane z rodzicami ucznia (w przypadku uczniów niepełnoletnich). W przypadku zaleceń zawartych w opiniach nie ma konkretnych, prawnych wytycznych czy Szkoła ma obowiązek wszystko realizować. Realizowane są zajęcia na miarę możliwości Szkoły. Inna sytuacja jest w przypadku orzeczeń, gdzie obligatoryjnie stosujemy wszystkie wskazane działania. Zespół powołany w Szkole opracowuje IPET⁴⁶ i kolejno WOPFU⁴⁷. W Zespole decydujemy, które działania zalecane w orzeczeniach poradni pp będą mogły być realizowane w Szkole dla danego ucznia.

(akta kontroli str. 263-266)

Obecna Dyrektor wyjaśniła: że *zalecenia zawarte w opiniach wydanych przez poradnię dla czterech uczniów, dotyczące udziału w zajęciach pomocy pp nie były przez Zespół Szkół latach szkolnych 2021/2022 – 2023/2024 w pełni realizowane z uwagi na:*

- *w przypadku zajęć korekcyjno-kompensacyjnych - brak możliwości organizacyjnych i kadrowych leżących po stronie ZS; w szkole nie byli zatrudnieni nauczyciele o wymaganych kwalifikacjach (terapeuta pedagogiczny);*
- *zajęć dydaktyczno-wyrównawczych – rezygnację uczniów/ rodziców uczniów z udziału w zajęciach proponowanych przez ZS.*

(akta kontroli str. 405)

6. Badanie z zakresu rozpoznawania potrzeb i możliwości psychofizycznych wykazało, że w grupie sześciu uczniów, u czworga Szkoła nie dokonała takiego rozpoznania, w celu wspomagania ich rozwoju.

(akta kontroli str. 332-337)

Zgodnie z załącznikiem pkt II.5 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek⁴⁸, szkoła wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji. W szkole rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia.

⁴⁶ Indywidualny Program Terapeutyczno-Edukacyjny.

⁴⁷ Wielospecjalistyczna Ocena Poziomu Funkcjonowania Ucznia.

⁴⁸ Dz.U z 2020 r. poz. 2198; dalej: rozporządzenie w sprawie wymagań.

Były Dyrektor wyjaśnił: Za sprawy rozpoznawania możliwości uczniów byli odpowiedzialni nauczyciele i pedagog. Przeprowadzane były ankiety. Składali oni ustnie sprawozdania z tych działań do dyrektora szkoły.

(akta kontroli str. 312-320)

Pedagog wyjaśniła, że w celu rozpoznawania uczniów stosowała arkusze indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz ankiety (...). Rozwiązania stosowane były wobec uczniów, którzy trafili do pedagoga. (...) W stosunku do pozostałych uczniów przeprowadzono ankietowanie: Nauczyciele wychowawcy otrzymali każdego roku ankiety imienne (nieobligatoryjne) skierowane do rodziców dotyczące mocnych stron, zainteresowań, ograniczeń, chorób, faktu kto jest opiekunem prawnym. Ankiety wypełnione wracały do wychowawców klas (u nich powinny być przechowywane na czas wychowawstwa). Nie wiem jak one były archiwizowane. Na podstawie informacji z ankiet, wychowawcy zgłaszali ewentualne potrzeby pomocy. Dokument służył pomocą dla wychowawcy, ja nie analizowałam tych informacji, nie otrzymywałam wypełnionych tego typu ankiet. Nie prosiłam o ich zwrot.

(akta kontroli str. 327-328)

W zakresie dokonywania rozpoznań przez innych nauczycieli i formy ich dokumentowania Pedagog wyjaśniła następująco: Przekazałam nauczycielom w formie elektronicznej narzędzia do rozpoznania potrzeb (arkusze socjometryczne) – nie pamiętam kiedy. Były to forma zachęty dla nauczycieli. Nie wracały do mnie żadne wyniki, nie wymagałam informacji zwrotnej. Nikt nie weryfikował przeprowadzania tej formy rozpoznawania.

(akta kontroli str. 328)

Pedagog specjalny wyjaśniła: Potrzeby uczniów rozpoznawali nauczyciele i wychowawcy w rozmowach słownych z uczniami. Jeżeli stwierdzili taką potrzebę kierowali sprawę do Pedagoga.

(akta kontroli str. 264)

Obecna Dyrektor wyjaśniła: rozpoznawano możliwości psychofizyczne, potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia oraz sytuację społeczną czterech wskazanych uczniów. Stwierdzono, że uczniowie mają duży potencjał, aby uzyskiwać wyniki przynajmniej dostateczne, a nawet dobre i bardzo dobre. Jednak lekceważący stosunek do obowiązków szkolnych i wysoka absencja spowodowały niższe wyniki nauczania. Rozmowy (...) nie przyniosły oczekiwanych efektów.

(akta kontroli str. wyjaśnienia pkt 222)

7. Dokumentacja uczniów objętych pomocą pp w latach 2021/2022-2023/2024 nie była prowadzona w jednym zbiorze stanowiącym indywidualną teczkę, co było niezgodne z § 19 rozporządzenia w sprawie dokumentacji.

(akta kontroli str.263-264)

Zgodnie z § 19 rozporządzenia w sprawie dokumentacji, szkoła gromadzi, w indywidualnej teście, dla ucznia objętego pomocą pp dokumentację badań i czynności uzupełniających prowadzonych w szczególności przez pedagoga, psychologa, logopedę, terapeutę pedagogicznego oraz innego specjalistę, a także indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne.

Były Dyrektor wyjaśnił: wyodrębnienie takiej dokumentacji wymagało dodatkowych warunków organizacyjnych i lokalowych, których szkoła nie posiadała. Kluczem były względy ekonomiczne.

(akta kontroli str. 318-320)

Obecna Dyrektor wyjaśniła, iż dokumentacja każdego ucznia była prowadzona w skoroszycie.

(akta kontroli str. 224)

Pedagog wyjaśniła: *Decyzją byłego dyrektora nie było indywidualnych teczek każdego ucznia ze względów ekonomicznych. Nie ponawiałam prośby po zmianie dyrekcji.*

(akta kontroli str. 326)

8. Zespół Szkół prowadził dzienniki zajęć w formie elektronicznej bez zgody organu prowadzącego⁴⁹, co było niezgodne z § 21 ust. 2 rozporządzenia w sprawie dokumentacji, mówiącym o tym, że dzienniki mogą być prowadzone wyłącznie w postaci elektronicznej za zgodą organu prowadzącego.

(akta kontroli str. 1054-1055)

Były Dyrektor wyjaśnił: *organ prowadzący sugerował wprowadzenie dzienników w formie elektronicznej, a fakt braku formalnej zgody nie wynikał ze złej woli tylko z mojego przeoczenia.*

(akta kontroli str. 313)

Obecna Dyrektor wyjaśniła, że w związku z objęciem funkcji dyrektora 29 grudnia 2023 r. nie posiadała wiedzy czy szkoła uzyskała zgodę organu prowadzącego (...). Byłam przekonana, że takową zgodę uzyskano wprowadzając dziennik elektroniczny w roku szkolnym 2017/2018.

(akta kontroli str. 86)

W czasie trwania kontroli NIK Dyrektor ZS zwróciła się do Zarządu Powiatu Gryfickiego o wydanie zgody na prowadzenie w Zespole Szkół dzienników wyłącznie w postaci elektronicznej i taką zgodę uzyskała.

(akta kontroli str. 119)

9. Dokument stanowiący zapis dziennika elektronicznego dotyczący zajęć socjoterapeutycznych prowadzonych w roku szkolnym 2021/2022 dla jednego ucznia nie został opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym, kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną albo podpisem osobistym.

(akta kontroli str. 398-404)

Zgodnie § 22 ust. 2 pkt. 1 rozporządzenia w sprawie dokumentacji, dokument elektroniczny stanowiący zapis dziennika elektronicznego jest opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym, kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną albo podpisem osobistym.

Były Dyrektor wyjaśnił, iż nie pamięta przyczyn braku podpisu dokumentu

(akta kontroli str. 225)

10. Trzy zbadane dzienniki zajęć⁵⁰ prowadzono w sposób niezgodny z § 11 ust. 3 rozporządzenia w sprawie dokumentacji, gdyż:
- nie zawierały one wymaganych informacji, tj. we wszystkich trzech przypadkach nie ujęto informacji o oddziale ucznia lub uczniów objętych pomocą; w dwóch dziennikach – dotyczących planu pracy indywidualnej z uczniem lub grupy uczniów; w dwóch przypadkach - oceny postępów i wniosków dotyczących dalszej pracy z uczniami/uczniemi; które to dane stanowią wymagane informacje;
 - we wszystkich trzech dziennikach zawarto dane o: adresie zamieszkania ucznia i datę jego urodzenia, adresach zamieszkania jego rodziców a w dwóch dziennikach numery PESEL ucznia lub rodziców . Zakres ww. danych przekraczał wskazany

⁴⁹ Zweryfikowano w organie prowadzącym w trybie art. 29 ust 1. pkt. 2 lit. f ustawy o NIK.

⁵⁰ Tj. Dziennik zajęć socjoterapeutycznych realizowanych w roku szkolnym 2021/2022, korekcyjno-kompensacyjnych realizowanych w roku 2022/2023 oraz dziennik zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z matematyki realizowanych w roku szkolnym 2023/2024.

w powyższych przepisach. NIK zauważa, że dostęp do tych danych mogły mieć osoby nieuprawnione.

(akta kontroli str.338-397)

Nauczyciel odpowiedzialny za prowadzenie dziennika zajęć korekcyjno-kompensacyjnych realizowanych w roku szkolnym 2022/2023 wyjaśnił, iż *brak oddziału stanowił omyłkę pisarską. Zawarcie nadmiarowych danych wymusiła konstrukcja dziennika.*

(akta kontroli str.226)

W zakresie stwierdzonych braków, nauczyciel prowadzący zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki realizowane w roku szkolnym 2023/2024 wyjaśnił: *zajęcia miały być dostosowane do bieżących potrzeb uczniów – i tak się działo. Nie wiedziałam, że mam dokonać formalnej oceny postępów.*

(akta kontroli wyjaśnienie 227)

Obecna Dyrektor wyjaśniła, iż *w dzienniku elektronicznym Librus dotyczącym zajęć dodatkowych występują pozycje, które nie są wskazane w rozporządzeniu. Nie zwracano się do administratora dziennika w tej sprawie.*

(akta kontroli wyjaśnienie 118)

Były Dyrektor wyjaśnił, iż *uchybień wynika z niejasnej konstrukcji dziennika zajęć dodatkowych Librus.*

(akta kontroli str. 225)

- 11.** Realizacja zajęć korekcyjno-kompensacyjnych w roku szkolnym 2022/2023 dla jednego ucznia została powierzona nauczycielowi bez kwalifikacji, o których mowa § 32 rozporządzenia w sprawie kwalifikacji.

(akta kontroli str. 171-177)

Były Dyrektor wyjaśnił: *Zajęcia były powierzone nauczycielowi o niepełnych kwalifikacjach. W danym momencie nie było specjalistów. Uczeń miał opinię poradni, z której wynikało, że zdiagnozowano u niego dysleksję rozwojową pod postacią dysortografii. Nadmieniam, że nauczyciel był wychowawcą i nauczał języka polskiego tego ucznia i bardzo dobrze znał jego funkcję.*

(akta kontroli str. 225)

Wicedyrektor wyjaśniła: *Nie byłam osobą powierzającą nauczycielowi realizację zajęć (...) a zatem nie badałam jej kwalifikacji w czasie powierzenia. Po powierzeniu mi funkcji dyrektora nie miałam praktycznej możliwości, w trakcie roku szkolnego, pozyskania nauczyciela posiadającego kwalifikacje (...). Uznałam w szczególności, że kontynuacja tych zajęć przez specjalistę oligofrenopedagogiki i doświadczonego nauczyciela języka polskiego – mając na względzie dobro ucznia i stwierdzone u niego istotne trudności w edukacji stanowiła w zaistniałej sytuacji jedyną możliwość realizacji tych zajęć.*

(akta kontroli str. 229)

- 12.** Statut Zespołu nie przewidywał obligatoryjnych elementów wymienionych w art. 98 ust. 1 pkt 6 oraz pkt 17 i ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo oświatowe, tj. organizacji pracy oddziałów mistrzostwa sportowego prowadzonych w Liceum, trybu składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia jak również organizacji współdziałania z poradniami oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

W Statucie nie zostały określone również profile kształcenia dla Liceum, jego organizacja w zakresie stosowanych profili nauczania oraz podział kompetencji wicedyrektorów, co było niezgodne z § 2 pkt 3, § 11 ust. 1-6, w związku z § 7 oraz § 19 ust. 1, załącznika nr 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej

z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół⁵¹.

(akta kontroli str. 442-697)

Zgodnie z § 2 pkt 3 i § 11 ust. 1-6 załącznika nr 6 do rozporządzenia w sprawie ramowych statutów, w statucie szkoły ponadpodstawowej określa się profile kształcenia w liceum ogólnokształcącym. Profile nauczania w liceum ogólnokształcącym ustala dyrektor liceum w porozumieniu z radą szkoły, a nazwy profili nauczania tworzy się przez wskazanie przedmiotów wiodących lub przez określenie podstawowej problematyki nauczania i wskazanie przedmiotów wiodących.

Dyrektorzy Zespołu, będący jednocześnie przewodniczącymi Rady Pedagogicznej, wyjaśnili:

- Były Dyrektor - że brak ww. zapisów w Statucie z wynikał z jego przeoczenia.
- Obecna Dyrektor - że podjęto działania mające na celu nowelizację Statutu oraz że współpraca z Poradnią odbywa się w oparciu o rozporządzenie w sprawie pomocy pp. *Decyzje o utworzeniu oddziałów zostały podjęte przez Dyrektora po konsultacjach z Radą Pedagogiczną, po zasięgnięciu opinii uczniów (elektroniczna ankieta preferencji zawodowych dla absolwentów szkół podstawowych, przeprowadzona w 2020 r., w ankiecie wzięło udział 260 uczniów). Do roku 2020 (do pandemii) była prowadzona promocja szkoły, mająca na celu zwiększenie naboru poprzez spotkania zespołu promującego szkołę z uczniami klas programowo najwyższych gimnazjów i szkół podstawowych - gdzie m.in. zbierano informacje na temat zainteresowań uczniów. (...)Decyzje zostały zaakceptowane przez organ prowadzący.*

(akta kontroli str. 46-59, 313-320)

Zarządzeniem Dyrektora Zespołu Szkół nr 2/2024 z 4 listopada 2024 r.⁵² powołano komisję statutową w 11-osobowym składzie, której powierzono zadania w zakresie analizy Statutu pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami; opracowanie projektów statutu Zespołu i szkół wchodzących w jego skład oraz przedstawienie tych projektów na zebraniu Rady Pedagogicznej.

(akta kontroli str. 818-819)

- 13.** Dyrektorzy nie dokonywali całościowej diagnozy pracy szkoły i w związku z tym plany nadzoru pedagogicznego na lata szkolne 2021/2022; 2022/2023 i 2023/2024 nie zawierały zakresu wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań wynikającego z diagnozy pracy szkoły, co było niezgodne z § 23 ust. 3 w związku z § 22 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Obecna Dyrektor wyjaśniła: *Przeprowadzenie diagnozy pracy szkoły, wymaga działań wieloetapowych i powinno być przeprowadzone we współdziałaniu z zewnętrznym specjalistą do spraw wspomagania. (...) Nie prowadzono wspomagania przez diagnozę pracy szkoły ze względu na krótkie okresy pełnienia funkcji. W najbliższym czasie dyrektor rozważa przeprowadzenie diagnozy szkoły.*

(akta kontroli str. 774-788, 800-807)

Dyrektorzy ZS: wyjaśnili

- Były Dyrektor - *pomimo braku formalnej diagnozy w formie dokumentu, były prowadzone rozmowy mające na celu diagnozowanie pracy szkoły.*
- Wicedyrektor - w roku szkolnym 2023/2024 nie dokonywała diagnozy pracy szkoły, co miało związek z powierzeniem jej obowiązków dyrektora Zespołu

⁵¹ Dz. U. Nr 61, poz. 624 ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie statutów.

⁵² Tj. w trakcie kontroli NIK.

z dniem 28 lutego 2023 r. Stanęłam wtedy przed koniecznością dokonywania w kierowanym Zespole szeregu zmian organizacyjnych i zarządczych. Przeprowadzenie diagnozy pracy szkoły – w mojej ocenie – wymaga zaś działań wieloetapowych i winna być przeprowadzona we współdziałaniu z zewnętrznym specjalistą do spraw wspomagania, a dla jej rzetelności i trafności zasadniczy wpływ ma jej właściwe przygotowanie i realizacja. Krótki okres od czasu podjęcia obowiązków dyrektora do czasu przedstawienia planu nadzoru w praktyce uniemożliwił organizację i przeprowadzenia diagnozy pracy szkoły.

(akta kontroli str. 130-138, 313-320)

14. Dyrektor ZS nie dokonał aktualizacji planu nadzoru pedagogicznego:

- na rok 2021/2022 o dwa kierunki polityki oświatowej państwa dodane pismem Ministra Edukacji i Nauki z 28 marca 2022 r., tj.: rozwijanie umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”; doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego;
- na rok szkolny 2022/2023 – o dodatkowe zaplanowane kontrole w zakresie przestrzegania zasad współpracy z rodzicami i realizacji klasowych programów wychowawczych) oraz w zakresie wspomagania (dodatkowe szkolenie w zakresie wymagań egzaminu maturalnego 2023 r. i współpracy nauczycieli z zespołem ds. IPET).

(akta kontroli str. 774-783, 800-804, 812-818)

Zgodnie z § 23 ust. 2 i ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego plan nadzoru powinien uwzględniać podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa oraz tematykę i terminy przeprowadzania kontroli.

Były Dyrektor wyjaśnił, że wynikało to z przeoczenia.

(akta kontroli str. 313-320)

OCENA CZĄSTKOWA

W Liceum w latach szkolnych podlegających kontroli nie zapewniono prawidłowych i rzetelnych warunków organizacji nadzoru pedagogicznego w badanym zakresie. W obowiązującym w Zespole Szkół Statucie nie ujęto części obligatoryjnych zagadnień wynikających z ustawy Prawo oświatowe. Organizacja wewnętrzna opisana w Statucie nie wskazywała regulacji dotyczących profili kształcenia w Liceum i zasad ich tworzenia oraz podziału kompetencji wicedyrektorów. Plany nadzoru pedagogicznego na lata szkolne 2021/2022; 2022/2023 i 2023/2024 zawierały wymagane elementy, za wyjątkiem, zakresu wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań wynikającego z diagnozy pracy szkoły. Było to skutkiem nie dokonywania takiej diagnozy pracy. Zdaniem NIK, mogłaby ona służyć usprawnianiu procesu rozpoznawania problemów Zespołu Szkół oraz formułowaniu działań naprawczych, w tym odnoszących się do jakości nauczania i efektów kształcenia.

Ponadto na etapie opracowywania planów nadzoru pedagogicznego nie określono ani celów prowadzonego nadzoru, ani kryteriów i mierników umożliwiających rzetelne dokonanie oceny realizowanych w przyjętym okresie działań wynikających ze sprawowanego nadzoru. Dyrektorzy terminowo przedstawiali Radzie Pedagogicznej plany nadzoru pedagogicznego, jednak nie dokonano aktualizacji planów nadzoru pedagogicznego na rok 2021/2022 oraz 2022/2023, pomimo konieczności wprowadzenia zmian do ww. dokumentów.

Dokumentację przebiegu nauczania nie zawsze prowadzono prawidłowo i rzetelnie. Formalna pomoc pp była realizowana wyłącznie dla uczniów posiadających opinie i orzeczenia poradni. Nie realizowano wszystkich zaleceń wynikających z opinii poradni. Pomocą pp nie obejmowano uczniów z niepowodzeniami edukacyjnymi. Dokumentacja

uczniów objętych pomocą pp nie była prowadzona w jednym zbiorze stanowiącym indywidualną teczkę. W Zespole Szkół zapewniono odpowiednio przygotowaną i wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną, za wyjątkiem jednego przypadku dotyczącego braku kwalifikacji wymaganych do prowadzenia zajęć korekcyjno-kompensacyjnych. Natomiast wymaganych nauczycieli-specjalistów zatrudniano w wymiarze przewyższającym niezbędne minimum. W Zespole Szkół nie prowadzono dokumentacji zawierającej pełne dane o liczbie wszystkich uczniów objętych pomocą pp, w szczególności o uczniach, którym nauczyciele udzielali wsparcia w bieżącej pracy na lekcjach.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego

2.1. W rejestrze skarg i wniosków w okresie objętym kontrolą nie ujęto wpływu ani jednej skargi i wniosku. W zakresie możliwości składania skarg i wniosków poprzez dziennik elektroniczny, obecna Dyrektor wyjaśniła, że w systemie Librus nie ma do tego celu dedykowanej zakładki. Analiza rejestru korespondencji wpływającej do Zespołu wykazała, że w ww. okresie wpłynęły trzy wnioski w zakresie objętym kontrolą, obejmującym kwestie jakości nauczania, w tym kwalifikacji kadry pedagogicznej i specjalistów; prawidłowości rozpoznawania i zaspokajania indywidualnych możliwości i potrzeb uczniów) lub efektów kształcenia w Szkole. Autorami wskazanych wniosków byli rodzice uczniów Liceum, wnioskujący o:

- zmianę składu komisji egzaminu poprawkowego z historii ucznia klasy II. (wpływ wniosku 10 sierpnia 2022 r.);
- objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formie zajęć kompensacyjno-korekcyjnych ucznia klasy II. z powodu występowania u ucznia dysleksji rozwojowej (wpływ wniosku 12 grudnia 2022 r.);
- zmianę składu komisji egzaminu poprawkowego z matematyki uczennicy klasy IV. (wpływ wniosku 16 sierpnia 2024 r.).

Wszystkie ww. wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie, bez zbędnej zwłoki, tj. dokonano zmiany składu komisji ww. egzaminów poprawkowych oraz objęto tego ucznia pomocą pp w formie zajęć kompensacyjno-korekcyjnych od 27 lutego 2023 r.

(akta kontroli str. 117, 700-702)

Dokumentacja Zespołu Szkół zawierała potwierdzenie udzielenia przez Dyrektora ZS odpowiedzi⁵³ w formie pisemnej na wniosek z 16 sierpnia 2024 r. W pozostałych dwóch przypadkach stwierdzono brak w dokumentacji ZS dokumentów potwierdzających udzielenie pisemnej odpowiedzi, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 698-724)

2.2. W okresie objętym kontrolą w Szkole:

- nie przeprowadzono audytów i kontroli zewnętrznych (m.in. przez ZKO, organ prowadzący i inne instytucje) w zakresie jakości nauczania (w tym kwestii kwalifikacji kadry pedagogicznej i specjalistów; prawidłowości rozpoznawania i zaspokajania indywidualnych możliwości i potrzeb uczniów) oraz efektów kształcenia (mierzonych m.in. wynikami sprawdzianów i egzaminu maturalnego);
- nie realizowano programów poprawy efektów kształcenia, w oparciu o art. 55 ust. 6 ustawy Prawo oświatowe.

(akta kontroli str. 46-59, 725-730)

2.3. W sprawozdaniach z realizacji planu nadzoru pedagogicznego w latach szkolnych 2021/2022-2023/2024 zostały wymienione:

a) za rok szkolny 2021/2022:

- tematyka przeprowadzonych kontroli ujętych w planie nadzoru (tj. w zakresie efektywnego pełnienia dyżurów przez nauczycieli; realizacji podstawy

⁵³ Odpowiedzi udzielono 16 sierpnia 2024 r.

programowej oraz zadań programu wychowawczo-profilaktycznego w zakresie współpracy z rodzicami, prawidłowości wypełniania dokumentacji szkolnej, w tym okresie pandemii);

- działania w zakresie wspomagania nauczycieli (tj. organizacja dwóch rad szkoleniowych, trzech klasyfikacyjnych i trzech plenarnych, delegowanie nauczycieli na zewnętrzne formy doskonalenia; prowadzenie bieżącej polityki informacyjnej oraz dokonanie dorobku zawodowego jednego nauczyciela odbywającego staż);
- rekomendacje na następny rok szkolny (tj. zwrócenie większej uwagi na organizację pomocy pp; doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami z Ukrainy, w tym m.in. poprzez zorganizowanie szkolenia na temat pracy z tymi uczniami; staranniejsze prowadzenie dokumentacji szkolnej; dostosowanie WND⁵⁴ do potrzeb nauczycieli;).

b) za rok szkolny 2022/2023:

- tematyka przeprowadzonych kontroli ujętych w planie nadzoru (tj. w zakresie efektywnego pełnienia dyżurów przez nauczycieli; realizacji podstawy programowej, w tym wychowania do życia w rodzinie; pracy pedagoga, pedagoga specjalnego i psychologa; prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania w zakresie oceniania; organizacji pomocy pp dla uczniów posiadających opinie poradni oraz dostosowywania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów);
- działania w zakresie wspomagania nauczycieli (tj. organizacji po trzy klasyfikacyjne, plenarne i szkoleniowe⁵⁵ posiedzenia rady pedagogicznej; delegowaniu nauczycieli na zewnętrzne formy doskonalenia; prowadzenia bieżącej polityki informacyjnej na temat zmian w prawie oświatowym oraz dokonywania dorobku zawodowego czterech nauczycieli odbywających staż);
- rekomendacje na następny rok szkolny (tj. terminowe i staranniejsze prowadzenie dokumentacji szkolnej, w tym w zakresie dokonywania sprostowań i korygowania informacji o frekwencji; zorganizowanie szkolenia uwzględniającego potrzeby nauczycieli).

c) za rok szkolny 2023/2024:

- tematyka przeprowadzonych kontroli ujętych w planie nadzoru (tj. w zakresie organizacji pomocy pp dla uczniów z opiniami poradni; realizacji podstawy programowej oraz zadań programu profilaktyczno-wychowawczego; prawidłowości prowadzenia dokumentacji szkolnej; stosowania zasad oceniania wewnątrzszkolnego; podejmowania inicjatyw dotyczących zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania aktywności fizycznej; efektywności zajęć rewalidacyjnych i specjalistycznych; podnoszenia efektywności nauczania);
- działania w zakresie wspomagania nauczycieli (tj. organizacji czterech rad szkoleniowych⁵⁶, trzech klasyfikacyjnych i trzech plenarnych posiedzeń rady pedagogicznej; delegowaniu nauczycieli na zewnętrzne formy doskonalenia; prowadzenia bieżącej polityki informacyjnej o zmianach w prawie oświatowym oraz dokonywania dorobku zawodowego czterech nauczycieli odbywających staż).
- rekomendacje na następny rok szkolny (tj. systematyczne i zgodne z przepisami prowadzenie dokumentacji szkolnej; zorganizowanie szkolenia w zakresie poprawy efektywności kształcenia; zapewnienie uczniom bezpieczeństwa w czasie zajęć organizowanych przez Szkołę; stałe i skuteczne aktywizowanie uczniów na zajęciach; dokonywanie ewaluacji własnej pracy i formułowanie wniosków służących podniesieniu jakości pracy Szkoły; współpraca z rodzicami

⁵⁴ Wewnątrzszkolne Doskonalenie Nauczycieli.

⁵⁵ Szkolenia w zakresie procedur egzaminów zawodowych i maturalnych oraz pracy z uczniami z Ukrainy.

⁵⁶ Szkolenia w zakresie cyberzagrożeń; postępowania w sytuacjach kryzysowych oraz procedur egzaminów zawodowych i maturalnych.

w celu zaangażowania na rzecz Szkoły; stosowanie wiedzy i umiejętności nabytej podczas szkoleń oraz ujednoliconych zasad postępowania z uczniami sprawiającymi trudności; udzielanie wzajemnej pomocy zawodowej, w tym dzielenie się wiedzą i doświadczeniem).

(akta kontroli str.789-798, 800-817)

Sprawozdania z prowadzonego nadzoru pedagogicznego nie zawierały informacji o przeprowadzeniu zaplanowanych:

- w roku szkolnym 2021/2022 – działań w zakresie wspomagania dotyczących obserwacji zajęć 10 nauczycieli oraz szkolenia zewnętrznego w zakresie korzystania z narzędzi zasobów cyfrowych i wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych i szkoleń wewnętrznych. nt.: zróżnicowania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów; wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w okresie pandemii Covid-19 oraz w zakresie prawidłowego korzystania z zasobów cyfrowych;
- w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 – działań w zakresie wspomagania dotyczących obserwacji zajęć 10 nauczycieli.

Sporządzane przez Dyrektora sprawozdania, wobec nie przyjęcia kryteriów i mierników umożliwiających ocenę zaplanowanych działań nadzorczych, nie zapewniły dokonania ilościowej i jakościowej oceny sprawowanego nadzoru.

(akta kontroli str.789-798, 800-817)

Były Dyrektor wyjaśnił, że ww. działania zaplanowane na lata szkolne 2021/2022 oraz 2022/2023 opisane w planach nadzoru były w rzeczywistości realizowane. Szkoła nie posiadała dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie tych działań, ponieważ w okolicznościach zmiany na stanowisku kierowniczym szkoły dokumentacja z tych działań omyłkowo uległa zniszczeniu.

(akta kontroli str. 313-320)

Obecna Dyrektor wyjaśniła, że w sprawozdaniu z realizacji planu nadzoru za rok szkolny 2023/2024 *nie ujęto zrealizowanych działań w zakresie wspomagania dotyczących zaplanowanych obserwacji zajęć, pomimo, że zostały one przeprowadzone*. Dyrektor przedstawiła arkusze obserwacji potwierdzające ich przeprowadzenie.

(akta kontroli str. 207-209, 731-773)

2.4. Szkoła nie posiadała dokumentacji potwierdzającej realizację w latach szkolnych 2021/2022 – 2023/2024 przez Dyrektora ZS kontroli doraźnych i innych nieplanowanych działań odnoszących się do jakości nauczania i efektów kształcenia w Liceum, z uwzględnieniem kwestii kwalifikacji kadry pedagogicznej i specjalistów, prawidłowości rozpoznawania możliwości zaspokajania indywidualnych potrzeb uczniów oraz uzyskiwanych wyników na egzaminie maturalnym.

(akta kontroli str. 59, 702)

Obecna Dyrektor wyjaśniła, że w okresie objętym kontrolą Dyrektor ZS podejmował działania doraźne w sprawie nadzoru pedagogicznego wynikające z potrzeb szkoły, uwzględniające problematykę jakości nauczania i efektów kształcenia w tym osiąganę przez Szkołę wyniki zdawalności egzaminów maturalnych. Działania te skierowane były do nauczycieli, uczniów i ich rodziców. Nauczycieli motywowano podczas posiedzeń Rad Pedagogicznych, zespołów samokształceniowych i indywidualnych rozmów do realizacji nowoczesnych innowacyjnych metod pracy na lekcji które mogłyby podnieść efekty kształcenia. Uczniom (w szczególności klas maturalnych) przekazywano informacje o możliwości skorzystania z różnych form pozaszkolnych uzupełniania wiedzy (darmowe kursy, szkolenia w formie stacjonarnej zdalnej). Dyrektor i wicedyrektorzy brali udział w zebraniach z rodzicami klas maturalnych, przekazywali informacje o słabych wynikach próbnych matur, zwracali się do rodziców o wsparcie

w motywowaniu uczniów do systematycznego uzupełnienia wiadomości i umiejętności wykorzystywanych przy rozwiązywaniu zadań maturalnych.

(akta kontroli str. 59)

Były Dyrektor wyjaśnił, że w latach szkolnych 2021/2002 i 2022/2023 były podejmowane w ramach prowadzonego nadzoru pedagogicznego działania doraźne, *nie były one dokumentowane. Prowadziłyby to do nadmiernego zbiurokratyzowania pracy. Polegały one na rozmowach z uczniami, rodzicami i wychowawcami w miarę potrzeb, które należało przeprowadzać doraźnie.*

(akta kontroli str.313-320)

2.5. W kontrolowanych latach szkolnych tylko nieliczni uczniowie nie przystąpili do egzaminu maturalnego. W roku szkolnym 2021/2022 do egzaminu przystąpiło 50 z 51 uczniów, w 2022/2023 62 z 64, w 2022/2023 58 z 62 uczniów.

(akta kontroli str.232)

Obecna Dyrektor wyjaśniła, iż *nauczyciele i wychowawcy mobilizowali uczniów do przystąpienia do matury (...) a rezygnacje z egzaminu były suwerenną decyzją absolwentów.*

(akta kontroli str.164)

Zdawalność egzaminów maturalnych⁵⁷ w badanym okresie uległa pogorszeniu: średniookresowe tempo zmian wskaźnika zdawalności matury za lata 2021-2024 przyjęło wartość malejącą na poziomie -3,68 %. Przeciętna zdawalność była poniżej średniej krajowej i kształtowała się następująco: w 2021 r. wyniosła 82,35%; 2022 r. 89,80%; 2023 r.74,58 %; 2024 r. 73,58%. Największy spadek, o 16,95% miał miejsce w roku 2023 r. w stosunku do roku poprzedzającego, w kolejnym roku 2024 utrzymał się trend malejący i zdawalność spadła o kolejne 1,33% w stosunku do roku poprzedniego. Średnie wyniki uzyskiwane przez uczniów Liceum z głównych przedmiotów obowiązkowych wyniosły:

- język polski: 2021 r. – 36,71%; 2022 r. - 52,20%; 2023 r. - 48,93%; 2024 r. 46,11%,
- matematyka: 2021 r. – 38,94%; 2022 r. 47,27%; 2023 r. 48,00%; 2024 r. 38,48%,
- język angielski: 2021 r. – 57,18%; 2022 r. 64,61%; 2023 r. 59,00%; 2024 r. 58,32%.

Wskaźnik średniookresowego tempa zmian wyników z lat maturalnych 2022-2024 przyjął wartość: z języka polskiego -6,02%⁵⁸; matematyki -9,77%; języka angielskiego -4,99%. Średnie wyniki egzaminów maturalnych w 2024 r. w stosunku do roku poprzedzającego uległy istotnemu pogorszeniu: z egzaminu z języka polskiego nastąpił spadek o 5,77%, z matematyki spadek o 19,83%, z języka angielskiego spadek o 1,15%.

(akta kontroli str. 820)

Były Dyrektor wyjaśnił: *Po analizie wyników egzaminów przeprowadzane były rozmowy na posiedzeniach Rady Pedagogicznej oraz indywidualne rozmowy z nauczycielami w kierunku rewizji metod nauczania i kierunkowanie się na indywidualizację pracy z uczniami. Jednakże zaznaczyć należy, że niskie wyniki uczniów Liceum były najczęściej spowodowane nastawieniem uczniów na osiągnięcia sportowe i rozwój umiejętności sportowych, na drugim miejscu stawiając wyniki w nauce.*

(akta kontroli str. 317)

Obecna Dyrektor wyjaśniła, iż *poddawano analizie wyniki egzaminu maturalnego we wspomnianych latach. Stwierdzono, że przyczyną spadku zdawalności było zdalne nauczanie w czasie pandemii, ograniczony dostęp do internetu uczniów spoza Gryfic, trudność nadrobienia braków stanowiących konsekwencje zdalnego nauczania w krótkim okresie (1,5 roku). W przypadku matematyki przyczyną spadku wyniku egzaminu*

⁵⁷ Obejmująca wyniki sesji poprawkowej. Zamieszczone na stronie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej (dalej: OKE): https://www.oke.poznan.pl/cms,12,egzamin_maturalny.htm

⁵⁸ Co oznacza, iż średni wynik z języka polskiego z roku na roku malał średnio o 6,02 %.

maturalnego były być może zdarzenia losowe (choroba nauczyciela), przejście na emeryturę innego. Ta sytuacja wywołała trudności organizacyjne dla szkoły i adaptacyjne dla uczniów. W odniesieniu do wszystkich przedmiotów diagnozy wstępne wykazały, że poziom opanowania wiadomości i umiejętności uczniów jest niższy niż wynika to z osiągnięć na egzaminie ósmoklasisty.

(akta kontroli str.164)

Opublikowane⁵⁹ przez Centralną Komisję Egzaminacyjną wskaźniki Edukacyjnej Wartości Dodanej⁶⁰ dla Liceum za lata 2020-2022 wyniosły:

- z języka polskiego: -6,83, co oznacza, że wynik nauczania przeciętnego ucznia na maturze był o 6,83 punktu niższy niż by to wynikało z jego rezultatu na egzaminie ósmoklasisty.
- z matematyki za lata 2020-2022 wyniósł -4,19, co oznacza, że wynik nauczania przeciętnego ucznia na maturze był o 4,19 punktu niższy niż by to wynikało z jego rezultatu na egzaminie ósmoklasisty.
- Według nowego modelu⁶¹ obliczania EWD wskaźnik Liceum za lata 2023 – 2024 dla j. polskiego wyniósł -2,8 a z matematyki -1,92 .

Umieszczenie wskaźników języka polskiego i matematyki na osi współrzędnych, ze względu na wskaźniki wyniku końcowego i edukacyjnej wartości dodanej, determinuje uplasowanie się Liceum w grupie szkół o niskich wynikach egzaminacyjnych i niskiej efektywności nauczania, co w nomenklaturze EWD określane zostało nazwą „szkoły wymagające pomocy”.

(akta kontroli str.820)

Były Dyrektor wyjaśnił: *Analiza koncentrowała się na badaniu wyników egzaminów maturalnych i na ich podstawie tych badań wyciągano wnioski.*

(akta kontroli str.313-320)

Obecna Dyrektor wyjaśniła: *Zapoznano się ze wskaźnikami EWD, ale nie dokonano ich pogłębionej analizy. Obraz tego jak wypadła szkoła podczas egzaminu maturalnego budowano na tzw. zdawalności oraz średnim wyniku szkoły z danego egzaminu (przedmiotu) porównując te wyniki do wyników w skali kraju, województwa czy powiatu traktując je jako punkt odniesienia.*

(akta kontroli str.165)

Analizy wyników egzaminów maturalnych dokonywały funkcjonujące w Zespole Szkół nauczycielskie zespoły przedmiotowe. We wszystkich badanych latach analizy zostały przeprowadzone, jednak za rok 2021/2022 nie zostały udokumentowane analizy egzaminu maturalnego z języka polskiego oraz z zakresu przedmiotów przyrodniczych.

(akta kontroli str.823-852)

Były Dyrektor wyjaśnił: *Analizy były przeprowadzane. Nie potrafię powiedzieć dlaczego nie zachowała się dokumentacja, potwierdzająca ich przeprowadzenie.*

(akta kontroli str.313-320)

Zespoły analizowały wyniki poszczególnych klas, porównywały wyniki uczniów oraz zagadnienia zawarte w arkuszach egzaminacyjnych wskazując zalecenia i rekomendacje do dalszej pracy. Analizy egzaminu maturalnego, a także analizy wyników dydaktycznych poszczególnych klas, były corocznie przedstawiane Radzie Pedagogicznej, jednak nie stanowiły źródła danych do formułowania wniosków

⁵⁹ Zamieszczone na stronie: <https://ewd.edu.pl/wskazniki/matura/wykres-szkoly/?id=25131>

⁶⁰ Dalej: EWD.

⁶¹ Zmieniona metodyka obliczania wskaźnika korzystniejszej dla szkół o trudnych naborach, które rzadziej mają jednoznacznie ujemne EWD. W nowym modelu: uwzględniono możliwość zgadywania odpowiedzi w zadaniach zamkniętych, oszacowania umiejętności na wejściu i wyjściu są oszacowaniami latentnymi (ukrytymi), oszacowania EWD dla szkoły uwzględnia poziom uczniów na wejściu do szkoły

i wyników z nadzoru pedagogicznego. Powołania zespołów nauczycielskich nie zostały udokumentowane.

(akta kontroli str. 823-852)

Były Dyrektor wyjaśnił: *Na pewno te zespoły powoływane były w formie pisemnej. Nie jestem w stanie teraz tego udokumentować.*

(akta kontroli str. 313-320)

Obecna Dyrektor wyjaśniła, iż *Zespoły zostały powołane na czas nieokreślony. Dokonuje się jedynie zmian w składzie zespołów nauczycielskich.*

(akta kontroli str. 166)

Pracę przedmiotowych zespołów nauczycieli powołanych do realizacji zadań szkoły reguluje § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli⁶².

W Liceum nie prowadzono obligatoryjnych diagnoz edukacyjnych określających poziomu wiedzy i umiejętności uczniów. Stosowano diagnozę wstępną dla nowoprzyjętych klas pierwszych (absolwentów szkół podstawowych a wcześniej gimnazjów), w celu określenia poziomu wiadomości. W kolejnych latach szkolnych diagnozy nie były ponawiane.

(akta kontroli str. 887-929)

Obecna Dyrektor wyjaśniła, że *w bieżącym roku szkolnym zleciła przeprowadzenie diagnoz we wszystkich klasach z przedmiotów maturalnych.*

(akta kontroli str. 54, 887-929)

W ramach działań podejmowanych w szkole w celu poprawy efektywności kształcenia Zespół Szkół w roku 2021/2022 realizował zajęcia wspomagające po pandemii - z języka polskiego (dla 13 uczniów), języka angielskiego (10 uczniów), matematyki (10 uczniów), biologii (13 uczniów), chemii (13 uczniów) oraz historii (10 uczniów). We wszystkich badanych latach organizowano próbne egzaminy maturalne.

(akta kontroli str. 821-822)

Dyrektor ZS w latach szkolnych 2021/2022-2023/2024 nie zwracał się do organu prowadzącego o zgodę na zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych w związku z wynikami edukacyjnymi uczniów Liceum.

(akta kontroli str. 50)

W Zespole Szkół nie podejmowano z własnej inicjatywy działań mających na celu opracowanie i wdrożenie programu poprawy efektywności kształcenia.

(akta kontroli str. 50)

Program poprawy efektywności kształcenia z matematyki zlecony przez ZKO był realizowany w okresie od 11 stycznia 2019 r. do 20 kwietnia 2021 r. Realizacja programu miała wpływ na analizowane wyniki egzaminu maturalnego z 2021 r. Celem programu było podniesienie wyników egzaminu maturalnego z matematyki o 3% w roku 2021 r. Poziom wyników maturalnych w kolejnych latach, wskazuje iż przeprowadzenie programu nie spowodowało trwałych zmian. Z uwagi na okres, realizacja programu nie była badana.

(akta kontroli str. 930-957)

2.6. Analiza protokołów z posiedzeń Rad Pedagogicznych wykazała, że Dyrektor ZS terminowo przedstawiał na zebraniach sprawozdania ze sprawowanego nadzoru, tj. 30 sierpnia 2021 r. (za rok szkolny 2021/2022); 30 sierpnia 2023 r. (za rok szkolny 2023/2024) oraz 30 sierpnia 2024 r. (za rok szkolny 2023/2024). Treść ww. sprawozdań przedstawiono w punkcie 2.3 wystąpienia pokontrolnego. W sprawozdaniach nie ujęto

⁶² Dz. U. z 2023 r. poz. 2736; dalej: rozporządzenie w sprawie organizacji szkół.

wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego, co zdaniem NIK było konsekwencją nie określenia w planach nadzoru zarówno celów prowadzonego nadzoru, ani kryteriów i mierników umożliwiających rzetelne dokonanie oceny realizowanych w przyjętym okresie działań.

(akta kontroli str.789-817)

Dyrektorzy przedstawiający Radzie Pedagogicznej w okresie objętym kontrolą informacje ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego, wyjaśnili:

Były Dyrektor - zapisy sprawozdań z realizacji planu nadzoru za lata 2021/2022 i 2022/2023 były ostrożne. Wynikało to z braku mierników, których nie ujęto w planie nadzoru. Zgadzam się, że ujęte wyniki powinny być skonkretyzowane, określać skalę ewentualnych nieprawidłowości (...).

(akta kontroli str.313-320)

Obecna Dyrektor – w sprawozdaniu nadzoru za rok 2023/2024 nie ujęto wyników ilościowych z powodu braku wcześniej ustalonych mierników, natomiast wyniki jakościowe zostały omówione i sformułowane w postaci wniosków (...) Zdaniem Dyrektora wnioski wynikające ze sprawozdań z realizacji planu nadzoru były wykorzystywane przy tworzeniu kolejnych planów nadzoru. Dyrektor w sprawie braku przedstawienia Radzie wszystkich działań, które zostały przeprowadzone w roku szkolnym 2023/2024 wyjaśniła, że było to pierwsze sprawozdanie jakie sporządzałam będąc od paru miesięcy na stanowisku dyrektora, dodatkowym utrudnieniem był fakt, iż plan nadzoru pedagogicznego został sporządzony i przez pierwsze 4 miesiące był realizowany przez poprzedniego dyrektora. wyjaśniła,

(akta kontroli str. 156, 204-205)

2.7. W okresie objętym kontrolą nie odnotowano audytów i kontroli zewnętrznych oraz skarg związanych z przebiegiem procesu kształcenia. W ww. okresie Dyrektorzy nie prowadzili wspomagania poprzez diagnozę pracy szkoły, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 698-730)

W ww. okresie Dyrektor ZS nie wykorzystywał wszystkich możliwych narzędzi, które mogłyby wpłynąć na zwiększenie efektywności dydaktycznej: m.in. stosowania diagnoz edukacyjnych, wnioskowania do organu prowadzącego o organizację dodatkowych zajęć edukacyjnych a także obejmowania najsłabszych uczniów pomocą pp. Analizy egzaminu maturalnego, a także analizy wyników dydaktycznych poszczególnych klas były corocznie przedstawiane Radzie Pedagogicznej, jednak nie stanowiły źródła danych do formułowania wniosków i wyników z nadzoru pedagogicznego. Przedstawione wnioski z prowadzonego nadzoru ograniczały się jedynie do działań planowych ujętych w planach nadzoru pedagogicznego. Wyniki nadzoru pedagogicznego wynikające z realizacji planu nadzoru były przedstawione w sposób nierzetelny, co zostało opisane w punkcie 2.6 wystąpienia pokontrolnego. Dokumentacja przebiegu nauczania prowadzona była nierzetelnie, co przedstawiono w obszarze 1 wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 789-817, 823-853, 887-929)

2.8. W okresie objętym kontrolą Rada Pedagogiczna nie zgłaszała uwag do przedstawianych wyników nadzoru pedagogicznego. Rada Pedagogiczna nie ustaliła sposobu wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego, pomimo wymogu określonego w art. 70 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo oświatowe, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 156, 313-320, 789-799)

Rada Pedagogiczna podjęła uchwałę w sprawie ustalenia sposobu wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego prowadzonego w roku szkolnym 2023/2024.

Uchwała Rady Pedagogicznej nr 2/2024/2025 z 28 sierpnia 2024 r. w ww. sprawie w swojej treści nie zawierała jednak informacji na temat sposobu wykorzystania tych wyników.

(akta kontroli str. 799)

Obecna Dyrektor wyjaśniła, że *przygotowując uchwałę skorzystała z powszechnie obowiązujących wzorów*. Ww. uchwała nie zawiera informacji o sposobie wykorzystania wyników nadzoru, jednak wyniki tego nadzoru zostały uwzględnione przy tworzeniu planu nadzoru na rok 2024/2025.

(akta kontroli str. wyj. 210-211)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dokumentacja dotycząca skarg i wniosków składanych do Dyrektora była rejestrowana i przechowywana w sposób uniemożliwiający kontrolę przebiegu i terminów załatwiania poszczególnych spraw, co było niezgodne z art. 254 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁶³.

W przypadku dwóch wniosków złożonych do Dyrektora Szkoły przez rodziców uczniów II klas Liceum (odpowiednio 10 sierpnia r. i 12 grudnia 2022 r.), w dokumentacji Zespołu brak pisemnych odpowiedzi udzielonych na ww. wnioski. Wnioskodawcy w złożonych w trakcie kontroli NIK oświadczeniach potwierdzili otrzymanie stosownych odpowiedzi w formie pisemnej.

(akta kontroli str. 700-724)

Zgodnie z art. 254 Kpa, skargi i wnioski składane i przekazywane do organów państwowych, organów samorządu terytorialnego i innych organów samorządowych i organów organizacji społecznych oraz związane z nimi pisma i inne dokumenty rejestruje się i przechowuje w sposób ułatwiający kontrolę przebiegu i terminów załatwiania poszczególnych skarg i wniosków.

Obecna Dyrektor wyjaśniła, że nie pełniła obowiązków dyrektora w 2022 r. oraz, że obecnie w dokumentacji szkolnej znajdują się oświadczenia wnioskodawców o otrzymaniu pisemnej odpowiedzi na otrzymane wnioski.

(akta kontroli str. 212)

Były Dyrektor wyjaśnił, że na ww. wnioski została udzielona odpowiedź w formie pisemnej, jednak *fakt ten nie został jednak odnotowany w księdze korespondencji*. Ówczesny Dyrektor nie wskazał przyczyn braku rejestracji i przechowywania ww. dokumentów zgodnie z Kpa.

(akta kontroli str. 225)

2. Rada Pedagogiczna nie ustaliła sposobu wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego, co było zdaniem NIK konsekwencją nieprzyjęcia w opracowywanych planach nadzoru ani celów, ani kryteriów i mierników w sprawowanym nadzorze pedagogicznym. Nieustalenie wyników nadzoru pedagogicznego było niezgodne z art. 70 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo oświatowe, który stanowi, że do kompetencji stanowiących rady pedagogicznej należy, ustalanie sposobu wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego.

Były Dyrektor wyjaśnił: *sposób wykorzystania wyników nadzoru był omawiany z całą Radą na posiedzeniach Rady, pomimo że nie zostało to formalnie podjęte w formie uchwały*. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora współpraca z Radą Pedagogiczną polegała na omówieniu wyników nadzoru pedagogicznego i kierowaniu wytycznych.

Obecna Dyrektor – wnioski wynikające ze sprawozdań z realizacji planu nadzoru były wykorzystywane przy tworzeniu kolejnych planów nadzoru. Dyrektor w sprawie

⁶³ Dz. U. z 2024 r. poz. 572, Dalej: Kpa.

braku przedstawienia Radzie wszystkich działań, które zostały przeprowadzone w roku szkolnym 2023/2024 wyjaśniła, że *było to pierwsze sprawozdanie jakie sporządzałam będąc od paru miesięcy na stanowisku dyrektora, dodatkowym utrudnieniem był fakt, iż plan nadzoru pedagogicznego został sporządzony i przez pierwsze 4 miesiące był realizowany przez poprzedniego dyrektora.* wyjaśniła,

(akta kontroli str. 156, 313-320, 789-817)

OCENA CZĄSTKOWA

W Szkole nie zapewniono właściwych warunków funkcjonowania nadzoru pedagogicznego. Działania związane z wpływającymi do Szkoły skargami i wnioskami nie były prowadzone prawidłowo. Działania doraźne wynikające z potrzeb szkoły, uwzględniające problematykę procesów kształcenia, nie zostały udokumentowane. Wnioski ze sprawowanego nadzoru były przedstawiane Radzie Pedagogicznej terminowo, jednakże prezentowane wyniki uniemożliwiały dokonanie rzetelnej oceny realizowanych w przyjętym okresie działań, co zdaniem NIK było konsekwencją nie określenia w planach nadzoru zarówno celów prowadzonego nadzoru, ani kryteriów i mierników, które ilościowo i/lub jakościowo definiowały konsekwencje przeprowadzonych działań. Rada Pedagogiczna nie ustaliła sposobu wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego, co było konsekwencją nieprzyjęcia kryteriów i mierników w sprawowanym nadzorze pedagogicznym. Treści tworzące wyniki i wnioski sprawowanego nadzoru pedagogicznego, nie były adekwatne do istniejących problemów Zespołu Szkół oraz nie zostały sformułowane w oparciu o rzetelnie ustalone efekty przeprowadzonych działań. Rada Pedagogiczna podjęła uchwałę w sprawie wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego, w celu doskonalenia pracy szkoły tylko w ostatnim badanym roku szkolnym.

Analizy efektywności dydaktycznej były prowadzone, jednak nie stanowiły źródła danych dla planowania i organizowania nadzoru pedagogicznego. Dyrektorzy nie wdrożyli skutecznych działań naprawczych służących podniesieniu efektów kształcenia, pomimo znajomości problemu i podejmowania tematu na posiedzeniach Rady Pedagogicznej. Zdawalność i średnie wyniki uzyskiwane przez uczniów Liceum na egzaminie maturalnym z przedmiotów obowiązkowych, plasowały się w badanych latach w obszarze określonym przez OKE jako „klasa wyników” niskich⁶⁴ i średnich⁶⁵. Świadczy to o niewystarczającym wkładzie Zespołu Szkół w proces budowania poziomu wiedzy uczniów, czego nie zmienił również realizowany w latach 2019-2021 program poprawy efektywności kształcenia z matematyki zlecony przez ZKO w 2018 r..

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Informowanie ZKO o wolnych stanowiskach pracy dla nauczycieli i postępowaniach rekrutacyjnych realizowanych po 30 września każdego roku szkolnego.
2. Wprowadzenie mechanizmów zapewniających prawidłowe prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania, w szczególności księgi uczniów i dzienników zajęć.
3. Zapewnienie właściwego prowadzenia dzienników elektronicznych, w szczególności poprzez opatrzenie plików podpisem elektronicznym.
4. Gromadzenie i przechowywanie dokumentacji uczniów objętych pomocą pp w formie indywidualnych teczek.

⁶⁴ Dotyczy języka polskiego i matematyki

⁶⁵ Dotyczy języka angielskiego.

5. Wprowadzenie rozwiązania organizacyjnego zapewniającego skuteczne rozpoznawanie możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych uczniów oraz ustalenie zasad dokumentowania przeprowadzonych rozpoznań.
6. Obejmowanie pomocą pp uczniów z niepowodzeniami edukacyjnymi.
7. Prowadzenie rzetelnej dokumentacji pomocy pp, w sposób zapewniający ustalenie form zajęć tej pomocy w formie pisemnej z uwzględnieniem okresu jej udzielania i wymiaru godzin oraz dokumentowanie potwierdzenia poinformowania; udzielania pomocy pp zgodnie z zaleceniami zawartymi w opiniach i orzeczeniach poradni.
8. Dokonanie zmian Statutu Zespołu Szkół w sposób uwzględniający: organizację pracy oddziałów mistrzostwa sportowego prowadzonych w Liceum, tryb składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia jak również organizację współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, a także podział kompetencji stanowisk wicedyrektorów, profile kształcenia w Liceum oraz jego organizację w zakresie profili nauczania w oddziałach.
9. Sporządzanie planów nadzoru pedagogicznego z uwzględnieniem wszystkich wymaganych elementów.
10. Podejmowanie działań w celu aktualizowania planów nadzoru pedagogicznego, w szczególności wynikających ze zmian podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa, a także bieżącego funkcjonowania Zespołu Szkół wpływającego na potrzebę modyfikacji planów.
11. Rejestrowanie i przechowywanie wpływającej do Zespołu Szkół dokumentacji w sprawie skarg i wniosków, w sposób umożliwiający kontrolę przebiegu i terminów załatwiania poszczególnych spraw.
12. Podjęcie działań w zakresie wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań wynikających z diagnozy pracy szkoły.
13. Podjęcie działań w celu zapewnienia skutecznego ustalania przez Radę Pedagogiczną sposobów wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 14 stycznia 2025 r.,

Kontrolerzy
Małgorzata Paciejewska-Sokołowska
Specjalista k.p.

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
p.o. Dyrektor
Marcin Stefaniak

/podpisano elektronicznie/

Maciej Mikulski
Główny specjalista k.p.

/podpisano elektronicznie/